

309679

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 10 వ తేది శనివారము

NO. 142

సంపుటము. ౩

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర భాద్రపద మాస బహుళ ఏకాదశి గం.

సంచిక ౧౪౨

మిక్కిలి వుష్ణ శక్తిమగు యిండియా జేతూనండు మెదడునకు చలువగలుగుటకు ముంద్యము కడలుటకును జ్ఞాపక శక్తి మెదురుటకును తలవెండ్రుకల పరిశుభముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిస్త్రీయును పుత్రపుత్రుడును నుభయముగా

కామినియా ఆయిలు (జిజ్ఞాసు)

తలవెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి వానిని బాగుగా మెదురుటకు తగిన శక్తి లేక నూనెయందు కలవు. చుండుకు పోగొట్టును. శిశుజనులకు కట్టువంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవల్లదనమును కలిగించును. తన మెదడుగుటలన కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును.

కామినియాఆయిలు తలనూనె లన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును వెక్కిరించుచు మహోపకారము మొనరించినది.

నేడు దీని నపయోగించిచూడుడు.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 పి. పి. చార్జీ 0-5-0 అనాఁ.
చూడులు 2-10-0 పి. పి. చార్జీ 0-12-0 అనాఁ.

సోల్ ఏజెంట్లు:

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

(D 126 W 100)

155, జుమ్మామసీదు, బాంబాయి.

Mr. G. W. M. Reynod's Novel

Other Big Type Editions.

GRACE DARLING or	Rs. A.
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5-	1 12
Partricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0	1 12
Wagner 3 vols.	3 0
Seamstress in 2 vols. Rs. 1-	6 0
Margaret 4 vols.	6 0
Neuromancer 3 vols. 2-4-0.	1 4
Agnes 9 vols.	1 4
Old London, 3 vols. 2-4-0.	3 0
Mary Stuart 2 vols.	3 0
Pope Joan 3 vols. 1-12-0.	1 4
Coral Island 4 vols.	1 4
Kenneth 4 vols. Rs. 3-	1 0
Soldier's Wife 2 vols.	3 0
Robert Macaire in 2 vols.	2 0
Young Duchess. in 4 vols.	2 4
Bronze Statue 4 vols.	3 0
Canonbury House in 3 vols.	3 0
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	7 0
Mysteries of London 13 vols.	12 0
Mysteries Court of London 17 vols.	2 4
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	1 8
May Middleton 2 vols.	3 0
Rye House Plot 4 vols.	2 4
Pickwick Abroad 3 vols.	3 0
Loes of the Harem in 4 vols.	5 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH Co.,

536

Post Box 167 (A) Madras. E

Note

Note

Salicylic Acid

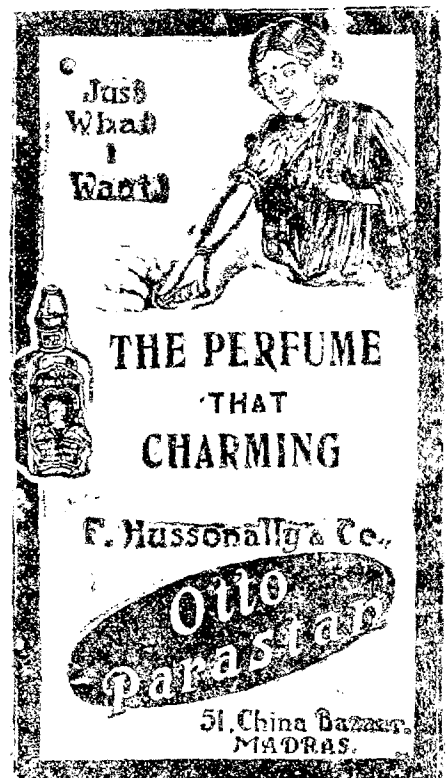
The best quality of this can be had of

Messrs. Parry & Co.,

1601

Box 12, Madras.

For Price & other particulars apply.

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Trouble, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Headache, Sore Throat, Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write at once to Rai B. S. Bhandari, M. A. Batala. (India)

Natural Actina Treatment.

కేశవకాంత్ తలనూనె (వైట్ ఆయిల్ ఇందులో కలుపుటలేదు.)

(తక్కువకు ముగ్గుట్టులోయందు వాటి కన్నటికంటెక మిక్కిలి చాళమైనది. మంచి వాసనగలది. (1881)

(దీ: యొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి గానలియక కదర్కనములో ఒక యోగ్య తాళమును మైసూరు కదర్కనములో ఒక బ్రాంజుపరికమును కలిపిచార్లు ఇచ్చి యున్నాడు.) కేశవకాంత్ తలనూనె ప్రత్యేకముగా శ్రేష్ఠమైన చెట్టుకాయల నూనెతోను పరిమళమైన పువ్వుముల నుండియు తయారుచేయబడినది. ఇది అన్ని తెగల జనులకును తగినది. తలవెండ్రుక లూడిపోవుటను నిరోధి వెండ్రుకలు మృత్యువుగాను పల్లగాను మెదడునట్లు చేయును. ఇతన్నియు గాక కేశవ కాంత్ తలనూనె బహుదనండుండు తలనూనె లన్నిటి కంటెను మిక్కిలి చవుకమైనది. మతియు బీదలకు భాగ్యవంతులకు తగినది.

కేశవకాంత్ తలనూనెలో మెదడునకు చెరుపు చేయవట్టి వైట్ ఆయిల్ కలిపినదిని యజువుచేయవారికి రూ. 1000 లు ఇవామగా నియ్యబడును.

ఒకసారి తెప్పించిచూచిన మీకే తెలియును.

పొత్తికెండుపోస్తు ఖర్చులు కలిపి 1 బుడ్డి వెల రూ. 0-15-0.

మధ్యగమనింపు:— కేశవకాంత్ తలనూనె బుడ్లన్నిటితోను బహుమతి టిక్కెట్లుండును.

The Keshav Perfumery Works,
147, Abdul Rahiman Street, Bombay. No. 3.

కావలెను.

కడపజిల్లా పబ్లిక్ స్కూల్స్ సమితి ఎస్. బి. డి. డి. ఎస్. ఉచిత పాఠశాలలు (Free schools) తెలుగు భాషగా తెలిసిన ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, జూనియర్ కళాశాలలు ఏర్పాటు చేసి ప్రైవేటు ఉపాధ్యాయులు కావలెను. సదరు జిల్లావారికి ప్రామాణ్యత ప్రకటించబడును. యోగ్యతాపరీక్షలతో ఈ క్రింది విధానమునకు దరఖాస్తులు పంపుకొనవలెను.

జి. వాయుజీపూర్వ త్రమరావు.

మాజర్ వై జిగు చౌదూర్.

(1782) ఎస్. బి. డి. డి. ఎస్. మాజర్, పబ్లిక్ స్కూల్.

త్వరతమము!

త్వరతమము!

సుగుణములే ఆద్యతమగు నవల

ఇది చక్కని చిన్ననవల గ్రంథము. ఇది సులభతరమైన తెలుగునాట ప్రాచుర్యమును, ప్రేమితులను సంపాదించుచు, ఇతర పండితులు, గ్రంథాలయధాతృలు, అంబిలిట్ ప్రేమికులకు ముఖ్యమైనది. బి. వి. ఎస్. ఇతరములను విడిచి మిక్కిలి పొడవైనది. ఈ గ్రంథము చాతుర్యముగాను మనసునకు అనుభవముగాను యుండును. చదివిన వారి యుద్ధతము తెలియును. కొద్ది ప్రతులే మిగిలియున్నవి. వీరి నెల పోస్తేజతో సహా రూ. 0-8-0.

అత్తలూరి సూర్యచారాయణ, (1785)

ఈమని, ఇగ్గిరాలపాడు, గుంటూరు జిల్లా.

చెటిలు, బియ్యము, నూనెయంత్రములలో కట్టితేలి నవ్వులనూనె, కొబ్బరినూనెలను కలిపి ముద్దముగ తయారు చేయుటను, ధరలు సరసముగ నుండును. (1603)

కల్యాణము:—పి. యస్. వెంకటేశ్వరులనాయుడు మర్చంటు ఆంధ్ర కమిషన్ ఏజంటు బరంపురం గంజాం.

మంచి తరుణము! [1761

ఈ ధరలు ఏడుదినములవరకే యుండును.

మాజర్ చాల మొత్తము నిజమయ్యెనునైన ధరలన్నింటి విక్రయంబు బానిసలమి. ఎన్నియెంతి వర్తమా కావలయుననెను నోటకును. 6 దినముల కలరు వర్తమాకలపు. కలరు వర్త 1-కి 1-12-0, కేంద్రేక్ చీటివర్త 1-కి 1-12-0 కాకికలర్ వర్త 1-కి 1-12-0. ఆహారదాహారు ధోవతి 6 మూరలు పొడుగు 3 మూరలు వెడల్పు నెల 2-12-0, రెండవరకము 2-8-0; గట్టిదాను అంగరత్నములు 6 మూర పొడుగు 8 మూర వెడల్పు జత 1-కి 4-0-0 (చాయకు ఉత్తరవాదము) వ్యాపారులకు తక్కువ కమిషన్ వై సామానులు కొని పంపబడును.

వర్త 1-కి వివి చార్జి 0-4-0; 8 కొనిన పోస్తేజ ఇనాము.

చిరునామ: కొర్నాటు పట్టుబడిలి వ్యాపారులు,

272 మింటుస్ట్రీలు, మింటుస్ట్రీల పోస్టు, మద్రాసు.

VITAFER "PICKS YOU UP"

the more quickly and the more surely because at the same time IT BUILDS YOU UP. The nerves are FED, not merely stimulated; the blood is enriched; and the entire system revitalised.

Obtainable from SPENCER & CO. LTD., MADRAS & BRANCHES.

Vitafer Small Tin	2	4	0
" Medium "	3	14	0
" Large "	6	12	0

తొమ్మిదవ నెల్లూరు జిల్లా కాకా ఫరెన్సు

నేడు (20-9-19) ఆత్మహత్యలో సమావేశమగుట

అధ్యక్షులగు బారిష్టరు టంగుటూరి ప్రకాశముగారి యువన్యాసము

(ఈ ప్రత్యేక విలేజుకుని యొద్దకుండి)

నన్ను ఈసభకు ఆధ్యక్షునిగా నేర్పించి, మాతో కలసి ఈసభను నడపుట నిశ్చయించినందుకు, అనేక కృతజ్ఞతలు చేయుచున్నాను. ఈ జిల్లాలో పుట్టికవాడ నైసంకున, 80 సంవత్సరములు అనేక ఇతర జిల్లాలలో నివసించుట తటస్థించి నకు ఈ జిల్లాపై నాకుగల అభిమానము సంబంధము నన్ను కదలినదికావు. మి. యం. ద. లతో సమావేశమగుటకు ఈ గొప్ప అంశావేషింపులకు సంతోషించుచున్నాను. ఇందుకు నేను కృతజ్ఞుడను.

మన దేశ మిప్పుడు అవాంఛింపదగిన దున్నది. ఇది జిల్లాకు సంబంధించిన సభయైనను, ఎల్లరకు కలవరము కలిగించు సంకతులు దేశమునకును నున్నందున అట్టి సంగతులకు గురించి ఆలోచించుట ముఖ్యమైనది యున్నది. రాజకీయ సంస్కరణములకు ప్రజల సామాన్యతకు పావులకు కాపాడుకొనుటకు ఎక్కువ ధర్మము భావించువారిలో ఒకడనై యున్నాను. అందుచే దేశమునకు సంబంధించిన ముఖ్యంశములకు ఈ క్రింద వివరించినట్టిగా నాకు లోచించినవలె చెప్పించెదను. 1. ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును అంగీకరింపు. రాజకీయ పద్ధతులు. 2. పంచాయితీ ధర్మము. 3. పంచాయితీ ప్రభుత్వమున అమ్మ జరిపిన ఉద్యోగముల నిమిత్తమై పుట్టిన అధికార చట్టము. 4. ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును నిర్ధారణము. 5. విద్య-పరిశ్రమములు. 6. రాజకీయ సంస్కరణములు. 7. ఆహార పదార్థముల కలెక్షన్.

ప్రజల స్వాతంత్ర్యము అంగీకరింపుట

గడచిన కొన్ని నెలలగా గవర్నరు మెంటువారు నిరంతరం కాధికారమును పూర్వముగ చూచుచున్నారని. అందుచేత ప్రజల సామాన్యతకు పావులకు, స్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలుగజేసి మనస్సుకు కష్టపడుచున్నాను. కావున గవర్నరు మెంటువారి గౌరవము, అధికార బొమ్మలకు ప్రతిబద్ధమై చాల తగ్గి వారికి అవకాశం తెచ్చితిని. మొదట డిప్యూటీ అగ్రికల్చరల్ కామిషనరు శ్రీమంతులకు, శ్రీమంతులతో సంబంధము కలిగించుకొన్న వారిని మాత్రమే ఏర్పడిన నైపుణ్యమును యుద్ధ కాలముననే అనుభవించుచుండవలసినదిగా యోగ్యతలను పరీక్షించి ఎట్టివియు లేక అమ్మ జరుపబడినది. ఈ గౌరవము యింకను అమ్మ నందుండగానే, దేశమునందు వలరు వలదని మొత్తమునున్నను వివర, ప్రభుత్వమునకు రెండు కావలయునని తెచ్చి తెలియజేసెను. మఱియు జాతీయతను జనలందరినీ కొన్ని పరిశీలనకు ధరావశ్యకమున కొనుటయు, కొన్నిటి ధరావశ్యమును సాధించుటయు, మఱి కొన్నిటి ధరావశ్యములకు ఆధారముగ్రామ ప్రభుత్వమును జరిగినది. కొన్ని పరిశీలనా పరిశీలనయు, కొన్ని పరిశీలనా పరిశీలనయు కా రాగ్యకాశకు చేయుటయు, మఱి కొందఱు ప్రజాసంక్షేమమును తటస్థించియున్నది. వీటిని సూక్ష్మ ఆకృష్టపదలననెడి గాని, ఫిలి తెండవలసినదిగాని ఏమియులేదు. పూర్వము మనస్సునైన మిల్టన్ మహాకవిగారి రాజకీయ భావములు అప్పటి ప్రభుత్వమువారికి రుచిపడకుండ అతని పాదాలను గొట్టుకొని భయమున రూపుమాపుటకు సిద్ధపడిరి. అతని కాలమున వారి అభిప్రాయముతో నేకీకరించు ఇతర కవిత్వముల గ్రంథములకు మిక్కిలి ప్రాధాన్యతను తెచ్చియున్నాను. ఇట్టివాటిని విమోచనమునకు పూర్వము ఇట్టి ఆసక్తి సంప్రాప్తమగుట సహజమేను. ఈ పట్టున ప్రభుత్వమునకు జిల్లాలో యుండునొక పరిశీలన అంత మొకటి యున్నది. అది యేమియన, ప్రతికాసంపాదకుల సాధారణముగ యుక్తయుక్తి పరిజ్ఞానముగలవారై మంచిచెడులకు కనిపెట్టి భావ్యతతో పరిశీలన నిర్వహించుచున్నాను. ఈ అంశమును గవర్నరు మెంటు వారెప్పుడును మతరారు. ఈలాగంటిపరిశీలన మనోదైర్యమును గవర్నరు మెంటువారు, తమ ఆగ్రహమునకు గాని, పరాశ్రయమునకు గాని అణగకొట్టికొట్టుటకు యత్నింపరాదు. వార్తాపత్రికలకు పరిశీలన మయిన యున్న పరిశీలన రావలయునన్న వాగ్దానములకేలా గంటి యాటంకములు కలిగింపక సంపూర్ణమైన స్వాతంత్ర్యమును యుద్ధకాలనీవన విధియై యున్నది. మేరస్ట్రీలు ఆటంకములనన, ధరావశ్యములకు లాగుకొనునట్లనను, సంపాదకు

లకు కేసువిధించుట వల్లను, ప్రజాసంక్షేమమున పెట్టుకొట్టుట వల్ల కలుగజేయు ప్రమాదము కావలెను. ఎట్టికాటముల పెట్టక వార్తాపత్రికల ముదితులకు గ్రామీణులు, మంచి వారిని ప్రోత్సహించి సమాచారము చేయుటకు, చెనువారిని రికార్డుచేయుటకు స్వాతంత్ర్యమును విద్యార్థులకు ప్రజలకు యిచ్చియేడల ప్రతిజ్ఞపావనమగును. పత్రికలు చతువువారి అభిప్రాయములే, సమాచారము విడి ప్రాచుర్యమునో, విడి ప్రాచుర్యమునో అనువారి తెలియజేయును ప్రముఖ వారి వార్తలకు నిబంధము ఏర్పాటు చేయుచున్నది. ఇంతియేగాని గవర్నరు మెంటువారు ఏర్పాటుచేసిన కృతజ్ఞతలను వాచాలను.

పంచాయితీ ధర్మములు. కాటాకావలముతో శ్రీ గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహము వచ్చియుండెను. దానితో శ్రీ గాంధీమహాత్ముని మహాత్ముని బొంబాయి నుండి ఆరేణి జైల్లోనున్నది ఇండియా గవర్నరు మెంటువారు పంచాయితీ ధర్మము వుత్తరమున కేసిరి. పంచాయితీ ధర్మము గవర్నరు ఒప్పుకుంటే ఆసక్తికరము అచ్చుకు కష్టములు తటస్థించెదలెను ప్రజలు భావించుచున్నాను. తెలివితలులకు రెండుకు దేశమున నెప్పుడు భంగము కలుగకుండా చేసి ప్రజల సంక్షేమము విధానమును గవర్నరు మెంటువారికి కాదని అను. అంగీకరించుట కొందఱు చంపించుటకు, కొన్ని కచ్చేరీలకు దళులపెట్టించుటకు, రైతుకమిషన్ నూనె వెరికెనై వివరములకు చింతించని వాడనెను. కాని ఇట్లు అలోచించవలసిన భంగం ఏమనగా, వై వెరికెనై భారతమున చేత పంచాయితీలకు వై (ప్రభుత్వమును నెలకొల్పి చాల కాలము కలకు దానిని అమ్మలతో నుంచవలసిన అవసరముండెనా? వాయువిమానములనుండి విరాములైన జనరముగా నునై బొంబాయి ప్రయోగపరచిన అవసరముండెనా? (రైతులు ఆయుధములపూరి ప్రభుత్వమునా వై యుద్ధమునై నప్పుడు ప్రభుత్వమునకు తమకును యావత్తు బలపరాక్రమముల వినియోగించి వారిని నిర్ణయించు వ్యాధిమేను. అట్టి సమయములో ప్రభుత్వమునా వై దండెత్తినవారిని సంచరించుటకు సామాన్యతలకు మాడ మాక్కు కలిగి యున్నది. అయితే యితర కలవరము జరిగిపెట్టికెనె ననుకు నైదుగురు తెల్ల వాండుమాత్రమే చంపబడిరి. గుంపులలో ఎరుయొద్దకు ఏలాటి ఆయుధములను తేల్చు ఒక్కొక్కరినొకరియన్నది మన వారెందఱు చంపబడిరో, ఎందఱి నైకేరములు మోయుడిరో ఎందఱుగోతులనుండిగో, ఎందఱి కురిగిపెట్టించబడిరో, ఎందఱి మిమ్మలై అవరాధము కిందనీకొనబడిరో, ఎందఱు ప్రముఖులు విచారణనైకములే కా రాగ్యకాము. మంపబడిరో, ఎందఱు కేషింపబడి చెలకాలగో నుంచబడిరో మామను. 57 కేంద్రవాతము గాని పంచాయితీ సంధించిన కష్టములకు గాను, తక్కిన ప్రభుత్వవ్యవస్థలతో నేకీకరింపక తమ గొప్పపదవికి రాజీనామా ఇచ్చి యుండుటచేతను, శ్రీ మండిత మదనమోహనమాలవ్య గారడిగిన మిక్కిలి మోలరముగల ప్రక్కలకు సుయోజ జయిలియ్యక అట్టి జయిలియ్యక ప్రజల నెప్పుడు కిక్కివచ్చును, భంగము వచ్చునని భారతమును చెప్పి యుండుట చేతను కొంతమంది ప్రాంత ప్రభుత్వమునా ప్రాధాన్యతలలో చెప్పిన భారతముల బట్టిన్ని, కేంద్రమునా విధించిన భూమి మైన కేటలనుబట్టిన్ని, ప్రభుత్వమునా ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను, సామాన్యతలకులను విధములై కాలికొందనే తొక్కి నేలగలుపుటకు ప్రోత్సహించినట్లు స్పష్టమగుచున్నది ప్రజల మనస్సులలో గొప్ప అందోళనమును జనింపజేసిరి. అన్ని విధములైన రాజకీయ సంఘటనలు వారివారికుండు అభిప్రాయ భేదములను మరది పంచాయితీ జరిగిన ఘోరకృత్యముల విచారించుటకు ప్రభుత్వపు విచారణసభకు ఏర్పాటుచేయవలసినది కొరెయిండి. మూలగు గాను ముహూర్తమునకు నెలకొండట ప్రజలకోరికల ననుసరించి ఒక ప్రభుత్వపు విచారణసభ నిర్మించుటకు వార్తాత్తము చేసిరి. ఇది ఎప్పుడు జూడతో ఆ ప్రజలు మిక్కిలి అకురముతో ఎరుకుచును యుండి. మన ముప్పునునై సమగ్రమున చిలికి వే వివము పుట్టినదన్నట్లు అయెను. పంచాయితీ ధర్మము గవర్నరు ఒక

యారేగారి చర్యలకు తామే జవాబుదారీయని ఇటీవల ఒప్పుకొన్నాము శ్రీ వైఎస్ఆర్ యాదాచార్య సభాసభ్యుల నియమించి. ఇండియా ప్రభుత్వ మువారి దయకు లోనుగాక నివృత్త పాఠశాలలో విచారింపగల సభను నిర్ణయించుకుని కొరగా, సాధ్యమైనంతకంటే తమ కనుకూలమైనవారినే అందులో సభ్యులను నియమించి ఒక సభను యేర్పాటుచేసి మరొకరిని, మరొక స్నేహితును కలుపుకు శ్రీ మాంటాగు గారితో నాలుగింటియే ఈ సభను నిర్మించి వారు చెప్పవచ్చును. వారేమి చెప్పినా ప్రజల కంఠ మాత్రము ఇంత ఆసక్తిగల ఏదైనా విచారణ సంఘములను ఏర్పాటుచేయకలగడం వైకేసీలకు చెప్పకపోయినా ఇది ప్రాథమికంగానే యేర్పాటుచేసింది. గాఢంగా మాత్రము ఇంకను కొంత ఆకస్మాత్తుగా నీవీరుల మేలకలుగుటకు ఆవకాశమున్నదని చెప్పవచ్చును. అప్పుడప్పుడు శ్రీ గంధీగారి యభిప్రాయములలో ఏకీభవించుటకూడకపోయినా గుర్తు. ఇంకాండు పూర్వచరిత్ర ఇచ్చట ప్రత్యక్షమగుచున్న సంగతి మీరు జరచిరా? ఇంకాండునైనా ముందు చెందరచాల్సినవారి కాలములో నియమించబడిన జడ్జి ఆవకాశమున్నప్పటికీ ప్రభువుయొక్క అభిప్రాయ ప్రకారమే తీర్పు ఇచ్చటకు సంసిద్ధులైయుండి తమసంగతికూడ గంధీగారు మరచిరా! ఇప్పుడు వైఎస్ఆర్ గారి కేర్వలించిన విచారణ సంఘము తామమోదించిన చర్యలు నడపినా? కానా? అని విచారింపటకు ఏర్పడినదనుసంగతినూడ శ్రీ గంధీగారు జైల్లో ఉంటున్నట్లు కనబడదు. ఏమియున్నను శ్రీ గంధీగారి యాశయం భంగము కలుగకుండుగాక!! శ్రీ మాంటాగు గారు రెండు చిన్న కోరికలను ఈ విచారణ సంఘమువారి నియమములో గర్భ మెటువారిని కోరియున్నారు. — అని యేరునగా ప్రజలందఱు ఆమోదించగలిన మతియొక ప్రజానాయకుని ఈ విచారణ సంఘములో చేర్చమనియు, ఈ విచారణ సంఘమువారు విచారణలు చేసి, వైఎస్ఆర్ ప్రభుత్వపు తీర్పులు, తీర్మానాలు, తీర్మాన రద్దుచేయవలసిన అధికారము వారి కివ్వవలయునని అని ఇప్పటి ప్రభుత్వమువారు తీవ్రస్థితిలో ఇట్టి కొద్దిపాటి మొత్తము వైకేసీల ఆశయములను తోచలేదు. న్యాయమైన కలహమును కూడ నేరములుగా భావించి రాలట్లు కానననిర్మాణమునకు పూర్వము అట్టిదానివలన హేమన్త కుమార్తెను యెంత చెప్పినా వివర తుదకు అట్టి కష్టములు నశిస్తాయను, ఇట్లు ముందు మండినలనా చెప్పినవారే కారణమని చెప్పటకు నన్నులైనట్టియు, పంజాబులో జరిగిన యందగములను విచారింపటకు ఏర్పడిన విచారణ సంఘమువారు విచారింపి నిందాకోశము చేయుటకు పూర్వమే, అట్టి కార్యములజరిగిన యాద్యోగముల సత్యము దోషగోచరములని యాచారిమీద ఎట్టి నిందో, క్రిమినల్ అభియోగములను జెప్పుటకు ప్రజల కధికారము లేదనియు స్థాపించే అధ్యయనము అనుదాని అనుదానికే తేలికపెట్టివై వైఎస్ఆర్ గారివలన మేలకలుగునని తలచుటకు ఎచ్చట మీరున్నది? ఈ వైఎస్ఆర్ గారి ప్రస్తుతైఖికన్న ఆశ్రయమైన నట్టిన్నీ, అన్యాయమైన నట్టిన్నీ వైఖరి మతియెచ్చటవైన నుండకదా? ప్రభువైన తన ప్రజలకునే పోగొట్టకలచి బాంబుల వైఖరి ఘోరమైన గాయమును కలుగ జేసినప్పటికిని, తమ నిరంకుశ ప్రభుత్వాధికారమును చలాయించుచేసి, వైఎస్ఆర్ ప్రభుత్వమునే యేర్పాటుచేసి ప్రజల పీడింపులకు ఒత్తివేయకలచి హేమన్త క్వి గలవారైనప్పటికిని అట్టి తలంపు వారియందున్న చొరక నేరములు కనబడకపోయినచేత ఇతరులకు కష్టము కలిగేలాగున చేయకూడదని తలచిన శ్రీ మాంటాగు ప్రభుత్వము ఈయన ప్రస్తుత వైఎస్ఆర్ గారిని ఎంత భేదమో చూశాడు. ఇప్పుడు ఇండియా గర్భ మెటు వారివల్ల నియమించబడిన పంజాబు యందగములను విచారింపటకు కేసులను కమిటీవారు కొన్ని ఆంక్షములను స్వీకరించుచు కొనుటలను యున్నది. ఇంగ్లీషు చట్ట ప్రకారము అల్లరిని ఆపునపుడు, వైఎస్ఆర్ అల్లరిచేయు వారిని చంపవచ్చును. అట్టి అల్లరి రద్దుచేయుటకై అనంతమైన పనులన్నియు అప్పుడు చేయవచ్చును; కాని అల్లరి తగ్గిన పిదప అల్లరిచేసిన ముఠావలకు వైఎస్ఆర్ ఏవిధమైన తీవ్రవిధించటకు అధికారములేదు. వైఎస్ఆర్ ప్రభుత్వ న్యాయస్థానములవల్ల విధించబడిన ఉరితీరులను దండుసంఖ్యయైన చట్టాన్ని అనుసరించినప్పటికిని అయినా జరుగ రాదనియు, అట్లు జరుపుట న్యాయ విరుద్ధమనియు, సాత్వితో నమానమనియు వైఎస్ఆర్ గారు కాత్రుము ప్రానియున్నారు. ఇప్పుడేర్పడ్డ విచారణ సంఘమువారు పురోగ్రహణముచేసిన మునుమునును కొంచుడుగాక. ఈ పురోగ్రహణ విధానమువై యుండి ప్రభుత్వము వారివై దండెత్తవలసి

ప్రతిపాదించి ప్రాంతీయమున వారి ప్రభుత్వమును ఉద్ధోగము సంపాదించి కొని తెచ్చివేసినట్లు నిర్ణయించుకొని 1798 సం॥ వచ్చెను. అది ఒక క్రమస్థానమున కట్టుకొని దక్షిణ పట్టణములో చేర్చి వైఎస్ఆర్ న్యాయస్థానమును విచారణకు వైట్టి. వారు విచారణచేసి ఉరితీర్పు విధించిరి. ఉరితీర్పులకు బై సిద్ధమై యుండగా కొంతమంది అనీ కర్రలను బిడ్డాండు న్యాయస్థానములో అతనికి ఉరితీర్పు చేయుటకు వైఎస్ఆర్ న్యాయస్థానమువారికి అధికారము లేదనియు అట్టి తీర్పు చెల్లదనియు తెప్పి అతనిని వదిలను (పిటిషన్) అట్టి దాఖలు చేయగా అట్లే చేసిరి. బిడ్డాండు తీర్పులలో నప్పుడు గొప్ప అన్యాయమున్నప్పటికిని జడ్జిలు అల్లరిచేయు వారివై తీవ్రపూరితములయ్యు న్యాయము చేయుచున్నపుడు, తీర్పులను మరచి న్యాయరీతి నేర్పరచుకొని న్యాయము చేప్పిరి. ఇప్పటి విచారణ సంఘమువారి రిజిస్ట్రేషన్లు గలవారైనందున శ్రీ గంధీగారు భవిష్యత్తున చెప్పినవారే సరే.

అధ్యయనము.

తీర్పులలోని అన్ని రాజకీయ సంఘములు తమభిన్నాభిప్రాయములకు కదిలి ఏకీభవించుగా ఇప్పుడు గర్భ మెటు వారేర్పడిన విచారణ సంఘమువారు పంజాబు యందగముల గూర్చి విచారింపి తీర్పు చెప్పవలసి ఇట్టి అధ్యయనమును ఆ ముఠానకు లేవదని ఆ తీర్పులు చేసినందున గర్భ మెటు వారికి కొంత స్పృహపడినా వెళుచున్నారేమో అను ఆశ కొంతలు కుండిరి. ఇప్పుడు గర్భ మెటువారు యుద్ధస్థితిలో అట్టి మంచి ఆశాచూర వారికి ఎట్లు కలుగును? ఇప్పటికంటే సందీగమునకున్న ఈ అధ్యయనముయొక్క మనోదాన ప్రజలకు ముందు తెలిపినవారి అనిపించుటకు నాను ఈ నెల 14 తేదీన ప్రకటింపిరి. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు ఈ శాసనపు మనోదాయుక్తు ఇట్టి ప్రకటనను చేసిన నేమి? చేయకపోయిన నేమి? కాననసభలో ప్రభుత్వము వారి ఇప్పుడుచొప్పున నడుచుకొను సంఖ్యయే హేమన్త నుండుటచే ఈ మనోదా, చట్టము అనుటకు సంకేతములేగా. అంతమాత్రమునకు ఈ అభ్యయనమునకు? ఈ చట్టమును తెచ్చిపెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారు చెప్పెడి కారణములు రెండు. — 1. పంజాబులోని అల్లరిల నణచుటకుగాను వైఎస్ఆర్ గారిని గూర్చి, వీరి ఉత్తరపుటమీదకు వైఎస్ఆర్ గారిని గూర్చి ప్రజలకు అజ్యోతిని జేసిన దాని నేరముగా భావించుకూడ నట్లు స్థిరపరచుటకును, 2. వైఎస్ఆర్ న్యాయ స్థానపు తీర్పులు న్యాయమైనవి స్థిరపరచుటకు అని ఇట్టి కేసులను విచారింపటకుగాని, విచారింపి తీర్పులు విధించుటకుగాని వైఎస్ఆర్ ప్రభుత్వపు న్యాయస్థానము వారికి ఎట్టి అధికారమును ప్రభుత్వము లోనే లేవదగా ఈ చట్టములను అదీయుట రాగలదు? అసలు కేసు విచారింపటకే అధికారములేని న్యాయస్థానము వారు విధించిన తీర్పులు న్యాయమునకు ఈ చట్టమువల్ల స్థిరపరచుటకు గర్భ మెటువారి కధికారమున్నదా? అట్టి అధికార మున్నదని తలచుటకు గూడ నీలలేదు. అయినా అట్లు చేయుటకు ఈ చట్టమును తెచ్చిపెట్టివై చెప్పవచ్చును. చుట్టుముట్టల నణచిన యాద్యోగముల సంతకమునై యిట్టి చట్టము అనుదానికే తెచ్చుట విధియైనా వారికెంత సంరక్షణయున్నది అనంతమో అంతే యుద్ధమునకుగాని, హేమన్త యుద్ధములదని చెప్పవచ్చును. అనగా అల్లరులను అనుసరించు ఉద్ధోగములు మంచి యుద్ధములతోను బాగతీతోను నడచుకొనక అధికారము నతిక్రమించి పరతంత్ర ప్రజలకు పెట్టరాని కష్టముల పెట్టియుండల అట్టి నడకకు ఈ చట్ట మధ్య మొనగదనియు, వారివలన గురించి విచారణ సంఘమువారు విచారింపి తీర్పు చెప్పటకు ఏవిధమైన ఆటంక ముండదనియు, ఈ చట్టపు ఉద్దేశములలో చేర్చుచున్నాడు ప్రజాభిప్రాయం ఉద్దేశములు బాగునీ యున్నది. కాని ఇది సదుద్దేశము కానని చట్టములోని సెక్షన్లవలన తెలియును. మూడవ సెక్షన్లలో అల్లరుల నణచిన ఉద్దేశములు బాగునాకలతో నడచుకొన్నారని గర్భ మెటు సెక్రటరీ అధికారప్రతీతి నిర్ణయించెల వారు నిర్ణయించు భావించెల బడవలసినదనియు వారి ప్రకటనముగూర్చి ఏ ఇతర సాక్ష్యములను విచారింప గూడదనియు నియమకమై యున్నది. గర్భ మెటు సెక్రటరీ ఇప్పుడధికారప్రతీతి మెటు అనునదియు మనకు తెలిసినదేను. ఈ చట్టమును ప్రజాభిప్రాయమునకు వారి యాద్యోగములందలకు బాగునాకలతో నడచి కొనిరెందును, వారివలన తాత్కాలికమైన యాద్యోగ మేర్పడినదియు శ్రీ వైఎస్ఆర్ గారు విచారణమునకు చెప్పియుండగా వీరి క్రింది యాద్యోగములు వైఎస్ఆర్ గారు మోదించి యందు భావములకు భిన్నముగా నడుచుటెట్లు సంభవించును? కాబట్టి గర్భ

మెటు సెక్రటరీ అధికార ప్రతీతినునే వైఎస్ఆర్ గారు నిర్ణయించి తీర్మానించబడుచు గాని, విచారణ సంఘము వారు సాక్ష్యమును పరిశీలించి చెప్పిన తీర్మానములకు ఎంత మాత్రము కానేరదు. చట్టములోని తీర్పుమీద, వారు సెక్షన్ల కారణములు ముఖ్యము. వీరినిబట్టి యాద్యోగముగా నేను చతు మాత్రమే న్యాయము చేస్తున్నామని చెప్పవలసియున్నది. ప్రజాభిప్రాయం యుద్దేశములకు, చట్టములోని సెక్షన్లను సరిపెట్టి న్యాయము చేయవలసినది యాద్యోగమే ప్రభుత్వమువారికి ఉన్నయెడల చట్టములోని మూడవ సెక్షన్ ను వదిలివై విచారింప విచారణ సంఘమువారు సాక్ష్యము పుచ్చుకొని తీర్పు చెప్పటకు మనోదా సంవిధానము చేయవలసియున్నది. నానుగల సెక్షన్ ప్రకారము వైఎస్ఆర్ న్యాయస్థానములు ప్రభుత్వం మేర్పడియున్న, వారు విధించిన తీర్పులు న్యాయమైనవి స్థిరపరచుచున్నది. ఇట్టి యందగపు అంశము అంగీకరి న్యాయకాత్రుముని ఎచ్చటను లేదు. ఈ తీర్పు ప్రభుత్వమువారు చేసినప్పటికిని ఏమి కాకో నిలవారు, ఇట్టి చట్టమును విధించుటకు వీరి కేమాత్రము అధికారము లేదని చెప్పటకు ఆవకాశము కలదు. ఈ అంగీకరి చట్టస్థితి ఇట్టిది. గర్భ మెటువారు చట్టములు అనుదానికే తీసికొని రాక తప్పదు చేసిన కథమునే నిలుపుకొని తలచిన యెడల ఈ చట్టములోని మూడవ, నాల్గవ సెక్షన్లు నీ సెక్షన్ల విచారణ సంఘమువారి అధికారమును నిలిపి వదిలకు న్యాయము చేయవలసిన ముందున్నాము.

ప్రజలస్వాతంత్ర్యమును నిర్ధారణ గావించుట.

సూర్యచట్టములకు అనుగుణము తెచ్చి స్వతంత్ర స్వాతంత్ర్యములను, ప్రజలస్వాతంత్ర్యములను అణగారిన ప్రభుత్వము రిజ్జును సారము అధికారమును చలాయించుటకు నిర్ణయించినప్పటికి ప్రజలు తన స్వాతంత్ర్యమును నిర్ధారించుకొను శాసనము నిర్మించుచు నిరంతరపువారిని కోరుటకు మాట్లాడుదురు. కాంగ్రెసు మహాసభమొదలు ఇండియా జేకమున నాతనియొక ఏర్పడిన ప్రతిపాదనకు సంఘమును తమ భిన్నాభిప్రాయములకు కదిలి తీరవలయునే కేకంతయును ఘోరచట్టములకు అనుగుణము లేకూడదనియు, ప్రజల సామాన్య స్వాతంత్ర్యములను అణగారిన గూడదనియు, పంజాబు వైఎస్ఆర్ ప్రభుత్వము ఘోరముగా చర్యల నడిపించినదియు, ఎప్పటికప్పుడు ఆ తీర్పును ముడిచి, వీరిని ప్రభుత్వమువారు చెప్పినట్లుక వారి విత్తాసారము నిరంతరముగ ప్రకటింపవచ్చును. దాదాపు 350 మందిలయూ పోయినవలకు వర్తించునవల భరా త్రులను కట్టించియున్నారు. ఇందులో రెండు ముఠాముల వైకేసీల ధరావర్తుల అకరాధము (కొంద పుచ్చుకొని నిరంతరము వారు తమకోరికలను చేప్పకొని యున్నారు. ఈ మాత్రము కాక చట్ట ముచరణములకు కట్టించి మొత్తము నుమారు 350 మందిలయూ వలకు, 800 మందిలయూ వలకు భరావర్తులు వైకేసీలయినవియు, 500 మందిలయూ పుచ్చుకొని యున్నారు అని అనుగంటించబడినది. భరావర్తుల కోరికలను సంగ్రహించి 200 మందిలయూ, 180 మందిలయూ (పూర్వంబింపుటకే వివరములతోను) తీర్పు అధికారములను నిర్ణయించు ప్రామాణ్యమును చెప్పినదియు వైఎస్ఆర్ గారు, న్యాయమొదలు. అప్పుడువారు, బాంబులు కానికల, ఇండియన్ టెంబు, స్వకేమిట్రెక్, కనుమరి, నామర లిట్టు, నిజము, ప్రజాభిప్రాయములకు వాస్తవతీర్పులన్నిటికిని ఈ మాత్రముగానామోదించినది. వీరిలో గొన్నింటికి పరిశీలనా పోయినవలకు హేమన్త రావత్తుగారు, యుద్ధముల కొన్నింటిని అణగారేయటము కలగించినది. ఈయందరియందరియూ కావచ్చు శ్రీ మాంటాగు గారి, క్రిటికుల సాక్ష మెంటులకు అణగారిన అన్యాయములను తెలియజేయుచున్నది. ఏమిచేసి నేమి ప్రయోజనము? ఇంకలలో తెలియజేయుట ప్రయత్ని. ఈ యరణ్యకోదన మొదలగు కాంగ్రెస్ మహాసభవారు ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును నిర్ధారణ గావించుటకు ఇప్పుడు ఏర్పాటుచేసిన ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వములకు సాక్ష్యములలో వీరికి సంవిధానము చేయవలసినది తీర్పుని యున్నారు. క్రొత్తక ఏర్పడిన రాజకీయ సంఘములు ఈ విషయమున కాంగ్రెస్ మహాసభ ప్రతినిధులతో నేర్పరచుకొని నది విధియెచ్చటించి అల్లుచేయుటకు తీసికొని అందుకు వారిలో మనము కలపించవలసినది లేదు. మన పాపములను మనకు లభించకలకు వీరివై పలుకులలో మనము నడిచి విధిగా నున్నది.

విశ్వ ప్రభుత్వములు

ఇప్పటికంటే ప్రభుత్వమువారివలన ఈ తీర్పులలో ఏర్పాటుచేసిన విచారణపు పునాదియే వైఎస్ఆర్ గారు

గిరి బ్రదర్సు, హైదరాబాద్, టెక్నోకే, మద్రాసు.

సామాన్య ప్రజలకు ఎక్కిరి కలిగి ఉండేలా చేయడం ఎందుకు చేయాలి? విడిచి వేసిన 9 రోజులకే పొగత్రాగించి ఉబ్బసము, మేహరణములు, నూతనీకృష్టము జీర్ణించిన సుఖవ్యాధులచే గలుగు మచ్చలు, పొడలు, దద్దుర మొదలగు అన్ని చర్మవ్యాధులు రావరంగా బాగుచేయటమున రోగికి పూర్తిగా శరీరము పొగమును 24-8-0 మొదలు 116-0-0 అడ్డము. సాధారణముచులు, పొడలు జీర్ణించిన మేహములకు మాత్రామైనందు వాడండి. 50 మాత్రలు 5-0-0.

55, ఆచార్యుడే వీరి మదరాసు.

నాదిపరం వక్తేణ.

స్థానికాది వార్తలు

మొయిలస్థి మరు:— కాకినాడ నా. 4వ తేదీకి పా. లకు తీసికొని 22 వ తేదీ సోమవారము నాడు మధ్యాహ్నము 1 గంటకు బొంబాయి రేవుకు వచ్చును.

మదరాసు సంగీతశాల:— రేవు సాయంకాలము 4.15 గంటలకు గోకొంపాలో శ్రీమతి సి. నరసయ్యబాయి వందనాచలద్రవ్య సభ్యునిచే కాలక్షేపము గావించును.

ఉన్నత సంఘసభ:— అయిదుగురు సభ్యులసభకు విజిలు తే. శ్రవణిధిగా 7వ ఆయిదుగోగురు నియమింపబడిరి. ఇకముందు రాజశిల్పిని సమాజే మగుమందురనియు ప్రభుత్వప్రధానము అందుగా వచ్చుమందు రనియు దీనివలన నూచికగును చున్నది.

ధనము సవరించుట:— కలకత్తా స్థానికాది కోర్టులో చేరివుగా నున్న మరే అనుపాత్యులుగు రెండు వారంబు తాలాకు సామ్యుర 8777 వ నమూనెనే వారు కొనినందులకు అతనిపైనే కేసుచేయబడెను. అతనికల్లి అసామ్యు ను కోర్టులో చెల్లించిన అతనికి 6 నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడినది.

ట్రామ్వేనోటీసు:— ఈ నెల 22-వ తేదీ మొదలు వై నాబాదకోర్టు మొదలు చాకలిపేటవరకు ట్రాంవేర్లు 1 అదాగా హెచ్చింపబడును. వై నాబాదకోర్టునుండి సాలిని నాయకరు కోవిలవరకును సాలినినాయకరు కోవిలమొదలు చాకలిపేటవరకును అర్ధవా టిక్కెట్లు నిర్ణయింపబడినది.

చెన్నపురి యువజన సారస్వత సంఘము:— రేవు సాయంకాలము 6-30 గంటలకు సమాజమందిరమందు బాలకవి వేమూరి వెంకట నుబ్బరాయ చాదరిగాడు “ఆంధ్ర వాఙ్మయాభివృద్ధిని” గురించి యువజనసేతురు. ఆంధ్రకవితా సంపాదకులలో నొకరగు కాళ్ళమారి గోపాలరావు పంతులు వారు అగ్రాధికారము వహించుట కంగీకరించిరి.

ప్రాథమికవిద్య:— కలకత్తా నగరమున ప్రాథమిక విద్యకుసూచి కాన్పొరేవనువా రాలొందిరి. కొన్నిమంది పాఠశాలలను ఒకభాగకాళశాలలను ఏర్పరచుటకు వారి నేర్పరుచుటకు కృషియును వార్షికకృషియును కాన్పొరే వనువాదను దొరతనమువారును సమూహా సంఘకొనెదగు ననియును కాన్పొరేవను ప్రభుత్వప్రతినిధుల సంయోగసంఘ మేర్పడి పరిశీలించుచుండెదగుననియును కాన్పొరేవను వారు తీర్మానించిరి.

వెండి రిస్తువాచి దొరకైనది:— నిన్న తెల్లవాకి 10 గంటలకు ఎమ్. ఎస్. ఎమ్. ఆర్. బీచ్ స్టేషనులో తనకొక తేదీన వెండిరస్తువాచి దొరకైనదనియు దానిని తాను స్టేషను మాస్టరుకేప్పిరిననియు దాని సొంతదారులు తమ స్వకృషియు దృఢపరచి ఆయనయొద్దనుండి గడియారమును తీసికొనవచ్చు ననియు క్రెస్టియన్ కాలేజి రిక ఫారము ది. దివిజనవిద్యార్థి పి. కృష్ణనుగారు వ్రాయుచున్నారు.

జాతీయవిద్యార్థివర్గక సంఘము:— దక్షిణముల యాశ్రమసంఘి యొక మహానుభావుడు ఆయాచితముగా 20 యొక్కముల సారవంతమైన భూమిని కర్షక పారిశ్రామిక పాఠశాలాధికారము నిమిత్తము సంఘమువారి యధీనము చేసెను. అందు అవకాశమైన కట్టడములు కట్టించెదనని వాగ్దానముచేసెను. పల్లెటూర్ల బాలికలకు పాఠశాలకర్మపాఠశాల యవట స్థాపింపబడును. సామాన్యవిద్యార్థిబాలు మలబాదసంఘము దక్షిణ హిందూజేత మండలియు పుత్రమును యథాకాశ్రీయమైన కృష్ణసామవిద్యయు గూడ నేర్పబడును. ఒక్కొక్కరికగతి రెండేసి సంవత్సరముల నొప్పన విద్యాభ్యాస కాలపరిమితికి సంవత్సరములుగా నిర్ణయింపబడినది. ఆంగ్లవిద్యాభ్యాసము గల మలబాద జేతనము ప్రధానోపాధ్యాయ కదవికి ప్రత్యేకముగా సంఘమువారికి తప్పితు చేయబడును. నిన్ను కాకుండా రణమే యా భర్తకునకు మూతొగరము. ఇట్టి పాఠశాలలు మలబాదను స్థాపింపబడునెడల జేత మార్గముగా సభ్యులను స్థితికల్పింపబడు సుపాధ్యము.

కృష్ణామండల కర్షక, వర్తక, కార్మిక మహాసభ

ఆనరబిల్ గూలాబీరావు నాయుడుగారు అధ్యక్షులు.

సెప్టెంబరు 29-వ తేదీని బెజవాడలో సమావేశము

కంట్రాటు, కమాన్ డిరు కూలి చర్యలు.

మండలవాసు లందరును రా గోరెదము.

ప్రాధాన్య ఆబ్దుల్ కరీంగారి పాటకచ్చే:— మొన్న టవునువాలో జరిగిన కరీంగారి పాటకచ్చే కర్షకులవెంటము నాకర్షించెను. ఇతరహిందూధారి పాటకలవలె గాక కాస్త్రుసమ్మతిముగను జనరంజకముగను గూడ పాడి సభ్యులమెప్పుడనీ. వీరి రాగాలామమును “రాజగోపాల” మున్నగు కీర్తనలును మదరాసు పాకుల చెవికింపుగూర్చెను. వీరి కంఠవర్ణము మిక్కిలిమనోహరము తీరాకుమాని జల తరంగ తలెగతరంగవాద్యములు గూడ మనోహరములు.

ఎల్లుండి సోమవారము సాయంకాలము ప్రాధాన్య కరీంఖానుగారు శిశురక్షక సంఘవిధికి వచోయుగా విజ్ఞాపి యా ఘోషమందిరమున మరయొక పాటకచ్చేరి చేసెదరు. గా. నాన్యముర్తి పెన్నెనగారు అగ్రాధికారమును వహించెదరు.

శ్రీ గాంధీగారి జన్మదినము:— ఆయనబాలి లాసి నీ సంఘము వారునిన్న సాయంకాలము సమావేశమై శ్రీ మహాత్మా గాంధీగారి జన్మదినమును శ్రీపురుషు లందఱు కొనియాడవలయు ననియు ఆవాడు స్వతః కృతమును స్వీకరింపవలె ననియు సభలలో ఉపన్యాసములు చేశావలలో జరుపవలయు ననియు, అధ్యక్షులు సహాధ్యక్ష కేంద్రధారణము చేయవలయు ననియు, ఆవాడు శ్రీమహాత్మాగాంధీ గారి చరిత్ర కాలక్షేపము చేయబడుననియు తీర్మానములు చేయబడినవి.

యజమానులకును వనివారలకును స్నేహము నెలకొల్పుయత్నించుట.

కాశ్ ప్రాన్సిస్కో, సెప్టెంబరు 18:— పెట్టుబడిదారులకును వనివారలకు నింక పెక్కువన్నీరాదు మరుగుట కేమి చేయవలెననియు నాలోచించు నిమిత్తము వ్రెసిడెంటు విల్సనుగారు కార్మికకక్షావారితో పెద్దసభ జేయ నెంచి వా సింగ్లనుకు వారి నాహ్వానించిరి. కార్మికప్రతినిధులగునీకొన ట కలిజోకసంఘము నేర్పకచెను దానిలో తక్కిందివారు గూడసభ్యులుగనున్నారు. వాను రాకుంట్లగు (చిన్నవాడు), ఇ. గ్రే, బామాదిగారలు.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు బెజవాడలో ఈనెల 23 వ తేదీ ముగళవారం రాత్రి

సా విత్రి నాటకమును

(వదర్శన మొనరింతురు)

మొనరంపండుగ యగుటచేత వరుసగా రెండు

శనివారములు నాటకకృతవర్తనములు లేదు.

ఆనగా 27-9-19, 4-10-19 తేదీలు.

రేట్లవివరం:— రు. 2, 1-8-0, రు. 1, అ. 8, అ. 4

(1752) కొ. వట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

ఆంధ్రమహాసనగృహము
(ఆంధ్రా శ్రీ మము) (1754)
312, తంబుకెట్టి వీధి, జూర్జిటౌన్, మదరాస్.
ఇది లాభమును గడించుట కేర్పరుప బడలేదు. తెలుగువారికి అనుకూలముగు భోజనము పెట్టుటకు మాత్రమే యేర్పరుపబడినది వంటచేయుటకు తెలుగుదేశపు బ్రాహ్మణులే నియమింపబడిరి. ప్రారంభమై నెలదినములు మాత్రమే యైనది. ను మారు 100 మంది ప్రతిపూలను భోజనము చేయుచున్నారు. చెన్నపురికి వచ్చు ఆంధ్రు లందరు యిక్కడ భోజననదు పాయము పొంద ప్రార్థితులు.

మంటంగుసమస్య.

సానుప్రాన్సిస్కో, సెప్టెంబరు 18:— వ్రెసిడెంటు విల్సనుగారు రేక ఉపన్యాసములలో మంటంగు బిడంబడికను గూర్చిమాట్లాడి యుండిరి. జపానుకు వచ్చినచీవాన్యత్వములు కావు; బర్మీర జేకేయులవి. జపాను రాజ్యాధికారస్వత్వములను విడిచిపెట్టుటకు వాగ్దాన మొనరించెను. చీనాజేతమం దితర ప్రభుత్వము లనుభవించు చున్న ఆ సాధారణ స్వత్వముల నాదేకములకిచ్చి వేయుట కిదియే ప్రథమమని తాను సంధిసభలోగడిగిన సంగతియు, అచటి బలవత్తరతేజు ప్రతినిధులు ఆవునని ప్రస్థుత్తరమిచ్చిన సంగతియు నతడు తెలిపెను. శ్రీలంకలో కొందానికీసోయి ఉపస్థానించు వత్తు వ్రెసిడెంటు విల్సనుగారు “మంటంగు నిమిత్తము మనము మరల యుద్ధమునకునోవుట తెలివైనదనియే నా” అని యడిగిరి. “కాదుకా”దని అచటి శ్రీమచెప్పిరి. మంటంగును వెంటనే చీనావారి కిచ్చివేయుట కంగీకరింప వేదయాగము లేదు.

కోల్కతుల అవస్థాంధనము

లండను, సెప్టెంబరు 17:— బోర్నివిత్ సెనెట్ చాల భాగము డెన్మిన్ మంతకు పోవువిషయమున కోల్కతుగారు పెద్దయెత్తున తలపడుటవలన చాల ప్రయోజనము కలిగినది. కి బోర్నివిత్ దీనిజనులు నాశనమైనది. చాలమందిని చాలసామ గ్రులకు పట్టుకొనగలిగిరి.

విజయోత్సవము:— బొంబాయి విజయోత్సవ సందర్భమున విమానసంచారము గూడ జరుగవచ్చును. రైవుకు కారణ గా రేచాటులను చేయుచున్నారు.

నిజిలు సర్వీసు తేరిక:— బొంబాయి రాష్ట్రమున ఎక్జిక్యూటివు యింజనీరుగానున్న రాజాధ్యక్షుగా మహానుగంజతలిరావుగారి సంవత్సరము నిజిలు సర్వీసు పరీక్షయందు తేరిగిరి తెలియుచున్నది.

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ ఆన్యురన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం. స్థాపితము.

హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి.

మానేజరు:— ఆర్. సాబర్ సన్ బ్రువుక.

5 కోట్ల రూపాయలకు పైగా మూలధనమున్నది.

రూ. 13,34,03,783 లు చెల్లించినదిసభిమాలు

రూ. 78,45,175 లు 1918 సంవత్సరపురాబడి

5 కోట్ల రూపాయలకు పైగా యింతవరకు చెల్లించియున్నాము.

ఈ కంపెనీ తరపున పనిచేయుటకు ఏదెట్లు కావలయును. వారు అనుభవ చాటుకునుండవలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది పిలువమునకు వ్రాయును.

Apply to:— F. E. Vaid, Branch Secretary, Orienta Assurance Buildings, Post Box No. 8, Madras.

ఆంధ్రవత్తిక

1919-వ సం॥ సెప్టెంబరు 20-వ తేది

శనివారము.

ప్రధానమంత్రి రాజ్యాంగబోధ.

ప్రధానమంత్రి లాయడు బాబ్జిగారి సంభాషణములు సామాన్య రాజ్యానితీని వర్ణించునపుడు భావభరితములై హృదయరంజకములై ఆత్మోద్ధితములై ఆస్వాదముగ నుండును. ఆసనుయము లందు వారి ప్రసంగము జాతి మతాభిమాన భరితములుగాకను మానవధర్మ సంబంధములై ప్రబోధ సాధనములుగ నుండును. రాజ్యానితీయందును ఐక్యవాదములు స్వార్థేచ్ఛలు నిత్య వ్యవహారములు మారస్థము లైనపుడు స్వవత్తి. ఐరవత్తియు లంతరించి ధర్మస్వరూపము గోచరంబగుచుండును. లాయడు బాబ్జిగారు ధర్మస్వరూప నిర్వీణ శక్తియందువలె ధర్మ వ్యవహార నిర్ణయములందును ఫలమధులు. ఐరోపా మహాసంగ్రామమును దాని ఫలమును విల్చును మహాశయనివలె లాయడు బాబ్జిగారును లోకహితమైన విశాలదృష్టితో చూడగలరు. నిత్యవ్యవహారములందు వారి విశాల భావములు సంకలితములై ననునావర్తములు మాత్రమే వసర ఫలములు లందు నిశ్చలముగ ప్రకాశించుచుండును. లాయడు బాబ్జిగారివలె నాంగ్ల రాజ నితీజ్ఞులందరును స్వప్రయోజనములను మరచి స్వదేశ రాజ్యాంగ సమస్యలను బ్రీటిషు సామ్రాజ్య రాజ్యాంగ సమస్యలను లోక రాజ్యాంగ సమస్యలను సందర్శించుట ఫలలోకకల్యాణమునకు పరమసాధనము. కాని లాయడు బాబ్జిగారు సీటింగుంటిలునందు దెలిపికంటె లోకము నాలుగేండ్ల యుద్ధఫలమును మరుచుచున్నది. లోకమంతయును మార్పలేకను పూర్వము వలెనున్నదని తలచుట యవివేకము, నిరుపగము. యుద్ధమునకు పూర్వము నుబల ప్రతిష్ఠితములై వర్ధిలిన మహా సామ్రాజ్యములు మూడు మైనవి. రుష్యా మహాసామ్రాజ్యము, బిచ్చిన్నమైనది. రోమన్ పంశజాలు ప్రజాశ్రోధమునకు బలియైరి. రుష్యా ప్రజలు ప్రాతవ్యవస్థలను నిర్మూలముచేసి నూతన వ్యవస్థలను స్థాపించి ఫలకల్పించున్నారు. రుష్యాదేశమునందు ప్రవర్తమానంబగు చున్న సంఘ విప్లవము రాజ్య విప్లవము అధికారోన్మత్తులకు మహా బోధను జేయువలసియున్నది. బర్మని సామ్రాజ్యము నూతనాకృతిని దాల్చినది. హావోనుజెల్లానిను పంశజాలు రాజ్యభ్రష్టులై పరదేశ వాసమును స్వీకరించుచున్నారు. బలదర్పములతో ఓజ్జ్వలిగిన కెయిజరు సామాన్య నేరస్థునివలె దండనాత్తుడని ఐరిగణించబడుచున్నాడు. ఆస్ట్రీయా సామ్రాజ్యము తుత్తునియలై నామరూపములలేకను కలెంచినది. యూరపు రాజ్యముల పంక్షోభమునకు మూలమైన హాపుబర్ల పంశజాలు దేశభ్రష్టులై తిరుగుచున్నారు. యూరపు ఖండమునందు మహాశక్తులములకు మూలకారణమైన ఈ సామ్రాజ్యత్రయ నిర్ణయము "ప్రపంచమునకు బలమును శోభను గలుగజేసి నది." అని లాయడుగారు తెలిపిన భావము భత్యమును వెల్లడిచేయుచున్నను రాజనీతిజ్ఞు లింకను సాధారణ స్వరూపమును గ్రహించబడకున్నాడు. లోకమంతయును భావ పరివర్తన మయ్యుమైనను

పై జెన్నామువర్గము భారతీయులకు నిరంకుశాధికార పోషణను తరణోపాయముని పరితపించుచున్నది. లోకమునం దన్ని బోధలను పెనచెవిని బెట్టెడి మహానీయులు గలరని పై జెన్నాము ప్రభుత్వ మార్గము వెల్లడిచేయుచున్నది. ఐరోపా మహాసంగ్రామము మూలాధారములనే మార్చినది. అధికారము ప్రజాధీనముగ చున్నది. కార్మికులు దేశ సంపదలకు రాజ్యాధీనము చేయవలయునని కోరుచున్నారు. కార్మికులు వారికుటుంబపోషణమున కవసరమైన వేతనములను గోరుట ధర్మము. యజమానులు కనివాండ్రకు న్యాయమైన ప్రతిఫలమును ముట్టజెప్పవలసి యుండును. కాని "కార్మికుల సంయోగ బలమును రాజ్యాంగ విషయములం దక్రమముగ వినియోగించుట యనుచితము" అని లాయడు బాబ్జిగారు చేసిన హితోపదేశమును ఫలదేశము లందుగల కార్మికులు యజమానులు గ్రహించుట సమంజసము. జ్ఞానేంద్రియములకు కర్మేంద్రియములకు సహజమైన సంయోగము సాధ్యమైకపు సహజమైన దేహవికాసము సాధ్యమగుచున్నది. ఇందు శ్రేష్ఠత్వమునకును న్యూనత్వమునకును నవకాళములు లేవు. బుద్ధికి చేతులకు సంయోగము గలిగినపుడే వికాసము సాధ్యము. ఇట్లాండునందు కర్మకారులకును యజమానులకును పర్యాప్తంబుగానున్న సంరంభము రాజ్యతంత్రజ్ఞులకు భయమును గలిగించుచున్నది. కాని "అన్యోన్య సహాయమును సహనమును న్యాయదృష్టిని గలిగి ప్రవర్తించిపుడు ఫలమును సాధ్యమగును" అని లాయడు బాబ్జి చేసిన హితోపదేశమును ప్రజలు గమనించి ప్రవర్తించిన భయభ్రాంతుల కవకాళములు లేవు. ఆత్మవిజయ రహితమైన సంగ్రామవిజయము ప్రయోజనకరముగాను, ఆత్మవిజయమునకు వర్తమాన పరిస్థితులు మారవలయును "మర్వ్యయము పోవలయును, వ్యభిచారాశ్రమములంతలవలయును. త్రాగుబోతుతనము దారిద్ర్యము మనదేశము నుండి నడిచిపోవలయును. క్రైలుబ్రతు స్యాతంత్ర్య భూమిగ మారవలయును. నేను ప్రాత వ్యవస్థల నాయకత్వమును వహించుటకంటెను కార్యత్యాగమును జేయుదును. మనము యుద్ధమునకై వినియోగించిన సగ్గుణములలో మూడవవంతును శాంతి స్థాపనమునకై అయిదేండ్లను వినియోగించితిమేని లోకమంతయును విచిత్రముగ మారిపోవును." అని లాయడు బాబ్జిగారు తెలిపిన భావము లింగ్లాండునకే కాకను నన్ని దేశములకును నవ్వయించుచున్నది. యుద్ధనిర్వహణమునకును బ్రీటిషు ప్రభుత్వ పహాయమునకును నిర్లక్ష్యముగ కోల్లకొలది రూప్యములను వ్యయముచేసిన భారత ప్రభుత్వము విద్యాశిక్షణమునకును జలాధార నిర్మాణములకును కొన్నికొల్ల రూప్యములను వ్యయము చేయుటకు వెళుకముందాడును. మధ్యపాన విక్రయము నాపుటకు సంతయించును. విశాలమైన రాజ్యాంగ సంస్కరణములను జేయుటకు భయపడును. ఈపరిస్థితులన్నియును మారివగాని ఏజాతికిని నాత్మవిశ్వాసము సాధ్యముగాదు. ఆత్మవిశ్వాసము లేని జాతుల కాత్మవిజయము దుర్లభముగ నుండును. చిరకాలాగతంబును దౌర్భాగ్యాయత్రంబునైన అయిట్లాండు దురభిప్రాయములు పోవలయుననియును రక్తపానము నకై భూమికి గలిగిన వివాస పోలేదనియును నీ వివాసము శాంతిపజేయుటకై లోకవ్యాప్తమైన నానాజాతి సమితి సాధనమనియును లాయడు బాబ్జిగారు తెలిపిరి. జాతిసమితియందు జేరిన

జాతులు స్వలాభమునకై వారి శక్తిసామర్థ్యములను వినియోగించుచున్నపుడు లాయడు బాబ్జిగారి యుదారభావము తేరితిని సఫలమగునదియును మానవ మాతృలకు గ్రాహ్యము గాకున్నది. అమెరికాదేశమునకు పారిశీక సంధివలనను క్రైలుబ్రతునుమీద నవిశ్వాసము గలిగినది. ప్రాన్సునకును సంశయభావము గలిగినది. లాయడు బాబ్జిగారు రాజ్యాంగబోధలను జేయుచుండగను రాజ్యాధికారు లెవరివని వారు పూర్వమువలెనే నిర్వహించుచున్నారు. హంటాంగు ప్రదేశమునకు యుద్ధమును చేయుట విల్చును మహాశయము జెలిపినటు లనుచితమైనను నక్రమ ప్రవర్తకులకు బుద్ధిచెప్పుట కిప్పటికిని యుద్ధమే సాధనముగ నున్నదని లోకవ్యవహారములు తెలుపుచున్నవి. యుద్ధము పోయి ప్రపంచము రమ్యమై ఫల జనులకు సవాసయోగ్యముగ జేయుటయేయుద్ధప్రయోజనము. గత యుద్ధమువలనను లోకమునకు ముక్తిగలుగ నపుడు రణరంగములందు ప్రాణములను భారపోసినవారందరును వ్యర్థముగ ప్రాణములను భారపోసినని నమ్మవలసియుండును. అన్ని రాజ్యములవారును నీ ధర్మమును గ్రహించినపుడు స్థిర శాంతి సాధ్యమై లోకమునకు ముక్తి సాధ్యము గాగలను. భారత ప్రభుత్వమును భరతవర్ష విషయ పరిస్థితులందు లాయడు బాబ్జిగారి బోధను విని శాంత మార్గముల నవలంబించెదరని నమ్ముచున్నాము.

నవమ నెల్లూరుమండలసభ

తొమ్మిదవ నెల్లూరు మండలసభ నేడు టంగుటూరు ప్రకాశము పంతులుగారి యధ్యక్షత క్రిందను నాల్వకూరునందు గూసినది. ప్రకాశముగారు జేకోవకార జీవనమునం దిపుడు విశేషముగ ప్రమేయమును గలిగించుకొనుట వారి దేశభిమానమును వెల్లడిచేయుచున్నది. వేరొకచోటను ప్రచురించిన వారి ప్రారంభోపన్యాసమువలనను వారి గాఢమైన జాతీయాభిమానము వ్యక్తమగుచున్నది. వారి ప్రసంగమునందు సభయందు చప్పించబడెడి స్థానికవ్యవహారములను వదలి ప్రస్తుతము దేశమునంతను కలవరకరచుచున్న 1. ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును అణగదొక్కు రాజకీయవర్తతులను, 2. పంజాబుక్షయములను, 3. పంజాబు సైనికప్రభుత్వ సంరక్షణమునకై పుట్టిన అభయశాసనమును, 4. ప్రజాస్వాతంత్ర్య నిర్ధారణమును, 5. విద్య పరిశ్రమలను, 6. రాజకీయ సంస్కరణములను, 7. ఆహారవదార్థముల కటపును గురించి విపులముగ విమర్శించిరి. ప్రజాస్వాతంత్ర్యములను విచారిం చుచు వత్రికాస్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుటవలనను గలుగుచున్న యనృతములను తెలియజేసిరి. గవర్నమెంటువారు వార్తాపత్రికల కేర్పరచిన సంకల్పవలనను వత్రికలకు శుభస్థితి గలుగ నేరదు. మంచిత్రకలకు సయితము దురవస్థవట్టును. ఈ విషయమై ప్రజలు చేయుచున్న మొఱిలను పాలకులు నిరాకరించుట వారి సొకుచిత భావమును తెలుపుచున్నది. పంజాబుక్షయములను విమర్శించుచు "ఆంగ్లేయులను కొందరిని చంపినందులకును రైలుకమ్మాల నూడజేసినందులకును చింతించని వారుండరు. ప్రైకారణములచేతను పంజాబునందు సైనికప్రభుత్వమును స్థాపించి దానిని చాలకాలమువరకును నమలునం దుంచవలసిన యవసరముండెనా?" యని ప్రకాశముగారు చేసిన ప్రశ్నలనే దేశమంతయును ప్రశ్నించుచున్నది. ప్రజలు ఏ ఆయుధమునులేకను పాలకులపై నెటులు దండెత్తగలిగిరి. నిరాయుధులైన ప్రజలమీదను వినూస

ములనుండి బాంబులను వేయుట నాగరక ప్రభుత్వ లక్షణమా? యుద్ధనిర్వహణమునకు సకలవిధములను దోడ్పడిన వంజాబు ప్రజల నివిధముగ దండించుట రాజ్యధర్మమాయనసంకయములు ప్రజలను బాధించుచున్నవి. సమాధానము నిన్నను హాయిలుగాను సామ్రాజ్యశాసన సభయందు అభయ శాసనమును సమర్పించుచు జేసిన ప్రసంగమునందంతర్గతముగ నున్నది. “శౌర్యవైర్యములుగల వీర్యవంతమైన జాతులకు కోపాద్రేక ముదయించినపుడు సైన్యప్రభుత్వ మవసరము” అని తెలిపిన యభిప్రాయము ప్రభుత్వపు దృక్పథమును వెల్లడిచేయుచున్నది. యుద్ధ నిర్వహణమునకు దోడ్పడిన వంజాబుల శౌర్యవైర్యములు ప్రభుత్వాధికారులకు భయభ్రాంతులను గలిగించి యుండును. సైన్యప్రభుత్వము వ్యవహారములను విమర్శించుట కేర్పడిన యువసంఘము మిక్కిలి అసంతృప్తిని గలుగజేసిన విధమును ప్రకాశముగా విపులముగ జర్పించిరి. “ఈసంఘమునందు ప్రజావిశ్వాసముగల భారతీయుని మరొకరిని కేర్పవలయుననియును శిక్షలను తగ్గించుటకును తీసివేయుటకును విచారణసంఘమున కధికార మొసంగవలయు ననియును మాలవ్యగారు చేసిన మొఱియైనను నాలకింపబడినట్లు లే”దని ప్రకాశముగా తెలిపియుండిరి. విచారణసంఘమును నియమించి దాని కర్మవసానమును గనుగొనకనే అభయ శాసనమును నిర్ణయించుకొనుట యనుచితమని ప్రకాశముగా ప్రమాణపూర్వకముగ ఖండించిరి. అయితే శాసనమునందు “కేక్రిటిరి అధికారవక్రమువలననే సైనికోద్యోగములుః ర్దోషులని తీర్మానింపబడుదురు గాని విచారణసంఘమువారి తీర్మానమువలనను గాదు.” అని ప్రకాశముగా అభయ శాసన తత్త్వమును చెలిపిరి. ప్రభుత్వపు కార్యదర్శులు మార్పులూ అవసరమని ప్రకటించిరి. ఇప్పుడభయ శాసన మవసరమని ప్రకటించుచున్నారు. రెండు శాసనములను నాచరణమునందుంచిన కార్యదర్శులు వారి యంతరాత్మ ప్రబోధమునకు వ్యతిరేకముగ నుద్యోగస్థులను నేరస్థులను జేయుట యసంభవము. దీనియందు దోష్య గ్రస్తుల దుర్లయమేమియును లేదు. కాని ప్రభుత్వమువారు వారి యనుమతిమీదను చేసిన నేరముల నైనను గప్పిపుచ్చుట ప్రజా విశ్వాసమునకు ప్రయోజనకరము గాదు.

ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యములు క్రమముగ నశించుచున్నవని నిర్బంధశాసన పరంపరలు తెలుపుచున్నపుడు ప్రజలకు వారి హక్కులను నిర్ధారణ చేయమని పాలకులను గొరుటకు హక్కుగలదని ప్రకాశముగా తెలిపినవిషయము నందరు గమనింపవలసియున్నది. ఏ సామ్యరణములు వచ్చినను వాని ప్రయోజనము ప్రజల స్వచ్ఛంద వ్యవహారములమీద నాధారపడియున్నది. విద్యలను పరిశ్రమలను జర్పించుచు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ వంచాయతీసభవారు వారిని వేదికయందు నూచించినట్లు విద్యావిధానమునందు మార్పులు వెంటనే జరిగిన సాంఘిక పారిశ్రామికమార్పులు జరుగుననియును మనము బిడ్డలు పలువిధముల బాగుపడుదుమనియును తెలిపిరి. రాజ్యాంగ సంస్కరణశాసనమును జర్పించుచు కాంగ్రెసుపక్షము వారు కోరిన సంస్కరణములను సమర్పించిరి. కాని శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిని వారి యభిప్రాయములను వారి యుపన్యాసమునందు కేర్పకుండుట యుక్తమై యుండియుండును. సంస్కరణము లేరూపమును దాల్చినను ప్రజలందరును శత్రువులు పెంచుచున్న భేదాభిప్రాయములను మరచి దేశహితార్థమై పాటుపడవలసి యుండునని సభాధ్యక్షులు

చేసిన యువదేశమును సకలజనులను నాచరణమునందు బెట్టుట యవసరము. ప్రస్తుతము ప్రజలను పీల్చి పిప్పిచేయుచున్న కఠినమగుచి చర్చించుచు నాచరణదార్థముల నెగుమతి నాపుటయే తగినవందని మాలవ్యగారిబోధనే ప్రకాశముగారును జేసిరి. ప్రకాశముగా రుపన్యాసంతమునందు హెచ్చరించినట్లులు భేదాభిప్రాయములు గలవా రందరును ప్రతిపక్షులను నిందించకను దేశోద్ధరణమునకై పాటుపడి తమధర్మమును నిర్వహించుట శ్రేయస్కరము. ప్రకాశముగా వారి యభిప్రాయములను నిర్భయముగ చెలిపి వారి స్వాతంత్ర్యప్రియత్వమును వెల్లడిచేసిరి.

ప్రారంభవిద్యావ్యాపనప్రయత్నములు

లోకమునందంతటను ఉన్నతవిద్యావ్యాపనమునకు విశేషప్రయత్నములు జరుగుచుండ భరతవర్షమునందు ప్రారంభ విద్యావ్యాపనమునకు చేయు నల్పప్రయత్నములకూడ కార్యకారి యగుట లేదు. వివిధరాష్ట్రములందు చేసిన విద్యాప్రయత్నములు ఫలప్రదము లగుటకు యంతకాలము వల్లనో దేవునకే యెఱుక. కలకత్తానగరమునందు ప్రారంభవిద్యను వ్యాపింపజేయుటకై పురపాలక సంఘమువారు 18-వ తేదీని తీర్మానించిరి. ఒక బోధనాభ్యసనకళాశాలను కొన్ని ఆదర్శకళాశాలలను వారేర్పరుచుదురు. శిక్షితులైన యుపాధ్యాయులు తగినంతమంది లేనందువలన పాఠశాలలు విరివిగ నేర్పరచి విద్యావ్యాపనమునకు బూనుకొనుట కభ్యంతరముగ నున్నదని పాలకులు చెప్పుచుండురు. తగినంతమంది యుపాధ్యాయులు లేనిమాట వాస్తవమే. కాని ఆలోచన తీరుట కిదివరకు జేసిన ప్రయత్నము లతిస్వల్పము. అట్టి లోపము లేకుండ కలకత్తా పురపాలకసంఘము వారారంభమునందే బోధాభ్యసన కళాశాలను నెలకొల్పుటకు సంకల్పించుట యుత్తముగ నున్నది. పురపాలక సంఘమువారు చేయదలచిన నూతన యేర్పాటుల కగు మాలవ్యయము లో సగము దొరతనమువారును తక్కినదానిని పురపాలక సంఘమువారును భరించెదరు. శాశ్వత వ్యయము నుభయులుకూడ భరించెదరు. దొరతనమువారి ప్రతినిధులును పురపాలకసంఘమువారి ప్రతినిధులును కూడి దానికి సంబంధించిన కార్యతంత్రము నిర్ణయించుచుండురు. అధికారనియంత్రణము మితిమీరకుండ పురపాలకసభ్యులు చూచుకొనవలసియుండును. సాధ్యమైనంత త్వరలో పాఠశాలలను నెలకొల్పి పని ప్రారంభించినగాని తీర్మానముల సంగీకరించుటలో ప్రయోజనము కలుగదు. మన విద్యావ్యాపనమునందు కార్యారంభ లోపమే యెక్కువ గన్పించుచున్నది. అట్టి యవకాశమునకు కలకత్తా పురపాలక సంఘము వారి దేయ్యయ్యకుండురుగాక యనికోరుచున్నాము.

చుట్టుట్రాగు దురభ్యాసము.

బాలురు చుట్టుట మున్నగువానిని త్రాగు దురభ్యాసమును మాన్పించుటకు ప్రతిపాదించిన బిల్లును బాంబులు శాసనసభవారు ఉపసంహరించుకొనుట సంతానకరము. బిల్లు ఆచరణయోగ్యము కాదని కొందరు దానిని నిషేధించిరి. ఆవిషయమై బిల్లును నిర్మించినకాలమునందు యోచించిన బాగుండియుండును. బాలుర దురభ్యాసములను మాన్పించుటకు శాసన మవసరము. శిశువులకువర్తించు బిల్లునుగురించి యోచించిన ప్రత్యేక సంఘమువారి నిబంధనలు చెప్పదొరతనమువారు గెజిట్టునందు ప్రకటించిరి. చుట్టుట దురభ్యాసము లేకుండ జేయుటకై నిబంధనలను చేయవలసినదని

ఆమంచర్ల కృష్ణరావుగారు భిన్నాభిప్రాయమును ప్రకటించిరి. ఆచరణయోగ్యములైన నిబంధనలను యేర్పరుచుట శాసనకర్తల ధర్మముగాని అసలు దలపెట్టినకార్యమును విస్మరించుట వారికి యోగ్యము కాదు. బాలుర యోగ్యతేమములను కనిపెట్టుట భారతప్రభుత్వమువారి విధానముగాన దేశమున కంతటికిని వర్తించు శాసనమును ప్రభుత్వమువారు నిర్మించవలసియుండును. ఆయా రాష్ట్రానుకూలములను బట్టి రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు మార్పులను చేసికొనవచ్చును. చెన్నపురి దొరతనమువారును దీనివిషయమై త్వరలో కట్టుదిట్టములను చేయు టుదలము.

పండితమోతీలాల్ నెహ్రూగారు

ఆనరబిలు పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు అమృతసరములో కాపురముండి దేశీయ మహాసభను జరుపుటకు సన్నాహములను చేయుదురని వదంతిగ నున్నట్లు “లీకరు” పత్రికా విలేఖకుడు అమృతసరమునుండి వ్రాయుచున్నాడు ఇంక యథార్థమెంతవరకు కలదో యని ఆ విలేఖకుడే సంశయించుచున్నాడు. ఈ యేడు దేశీయమహాసభా నిర్వహణమున కన్నియో సభ్యంతరములుండక మానవు. వాని నన్నిటిని వివేకముతో తొలగించి పనిచేయగల సమర్థులు కావలసియుండురు. ఆ విలేఖకుడు వ్రాసిన సంగతులను బట్టి చూడ వంజాబు రాష్ట్రవాసులు దేశీయ మహాసభను జరిపి కృతకత్వలగుటకు కృషిని ప్రారంభించినట్లు లోచగలదు. మోతీలాల్ గారి కుమారులు పండితనవాహార్ లాక నెహ్రూగారు ప్రస్తుతము అమృతసరములోనుండిపనిచేయుచున్నారు. దురదృష్టవంతులగు పాంచాలవాస్తవ్యులకు మోతీలాలుగారు చేయుచున్న సేవ తులము. వారి నిరంతరకృషివలన దేశీయమహాసభ అమృతసరములో నిర్విఘ్నముగ గూడుటకు యేర్పాటులు జరుగగలవని విశ్వసించుచున్నాము.

కాలవిచారణ:—కలకత్తాలో రెండు నాళలు డిగ్రీని పని, వానిలో కొకటి ముగిసినది, వానినిగూర్చి విచారణజరిగినది. కలకత్తాలో వడివలన నాళకట్టుదమ్మి డిగ్రీని ముగిసినది, ఒక్క నాళకట్టు తక్కిననాళ రందరము ప్రతికరిని నాళలోని యుద్యోగులు తెలిపిరి.

బాంబాయి శాసనసభ:—ఈ నెల 18-వ తేదీని భూనాగరమున శాసనసభ జరిగినది యువకులు పాఠశాలలను కాట్టుటకుగూర్చిన చట్టముపై చాలచర్చ జరిగినది. చివరకాచట్ట ముతలంపబడినది. ఆచట్ట మామూరిక బడిన పోలీసువారి కలన చాలతొందరలు కలుగును. కడుగునిర్ధారణ చేయుటలో యబ్బండికలుగునని సభ్యులలో కొందరు తెలిపిరి పోలీసుయిన స్పెక్టరు జనరలుగారుకూడ నటులే తెలిపిరి. పాఠశాలల విద్యార్థులను వైద్యులుపరీక్షించి ఏర్పాటుజరుగలేనివి విద్యాకాళాధికారిచేతను. ఈవద్దటి వంజాబునందును వంజాబ్ ప్రావిన్సునందును ఏర్పరుపబడినదిగాని దానిఫలితమింకను తెలుపలేదు చట్టమునకు చాలమంది వ్యతిరేకముగా నుండిరి. చట్టము వదలుకొనబడెను.

పంజాబు విచారణసంఘము:—పంజాబు విచారణ సంఘమును పంజాబుదేశము తలయను కొరటలేదని సామ్రాజ్యశాసనసభలో మాత్రమేలాగాను నుడివిన చాట్టముల నిర్ధారణములే కలవలదు ఆంగ్లదేశము నుండి కొత్తగా వచ్చిన వారే విచారణ జరుగదగునని పంజాబు రాష్ట్రవాసు లందరూ కోరుచున్నాడు. ప్రస్తుతమున్న శాసనములకలన సభలను జతపరచుటే ప్రజలారకుండిరి. ఇండియన్ లీల్లు నిపుడామోదించుట మహావ్యక్తము. సంఘమువారి విచారణ ముగిసిన పిమ్మట దానిని మామోదించుటకు కావలసినంత వ్యవధిగలదు. సైనిక స్వాధీనస్థానములు విధించిన శిక్షలను స్థిరపరచు జామయ్య సమర్పించ జామయ్య సమచితము గాదని లాహోరు యుండియో సంఘము పక్షమున బారిష్టరు గణపతిరాయగారు రాష్ట్రాధిపతిగారికిని యితరులకును తంతివార్తల నందిరి.

ఈ పని బట్టికనుండునుడ జనగనియ్య నవల నేయ
కావ్యము నేయని నిరవరాధుల నొకప్పుడు సుపవలసి వయ్య
ను. అందువలననే కర్మ అప్రాప్త కావ్యము గాని తనన రో

శాస్త్రము లేనిది. కనుక మనమును విడిచి అతని ఇంటి గోడలపై నాటించుటకు ప్రయత్నము నెవరనుచు విచారించునో అంతటిగోడలపైనున్న ప్రకటనలు చింతించుటలేదు. ఇట్టి ప్రయత్నముల బడయుటకు మనకు నట్లు చేయుట అనుభవము కాదు. దురదృష్టవశాత్తూను నేరస్తుల నేరమునికి విధించబడిన శిక్ష అతికఠినుగా నున్నదని మా శాస్త్ర గాఢము చేప్పినదాని కరడిట్లు సమాచారము చేసెను. నైతికవిచారణమను పదమే శరణులేనిది శిక్షవిధించబడదను సంకల్పించెనుగావున దానిగుట్టు అంతగా చర్చించనవసరములేదు. నైతికశాస్త్రములకు సమాచారమునందు శిక్ష విధించబడెనునంతటి నేను నిర్భయమును నడిపి కాదు గాని మా శాస్త్రము చేప్పినవిషయములో శిక్షకును సమాచారము చేప్పినందులకు కాక ఇంకొక నేరమునకు శిక్షించబడెనని నేను చేస్తున్నాను. రామకర్మము నేనునుగించి అరడిట్లు చేపెను: ఈ కేసు చాలవరకు పంజాబు ప్రభుత్వమువారిదృష్టి నాకర్పించినది. ఈ యంశ మంతవరకు నిజమే కాదుగానైననదిని ప్రత్యేకముగ నిరూపించుటకు శాస్త్రమును నిజమింపబడినది. చక్రవర్తిగారి ప్రతియ కాల్పనమునందును నిజమని వారితలుచును చేప్పిరి.

పండిత మా శాస్త్రము గా రాజీపించిన నేరములన్నియు అబద్ధమని నిరూపించుటకు నేను సభ్యులందఱుగిరించుచేరిన చేప్పితి ననుకొనయెడల. పిమ్మట శిక్షములో నెదివికేమముగ వ్యాపించిన కడంతులను పోల్చి ఆంధ్రాశాసనము ప్రజలు నెరిగవరకు తప్పకవాటి బెట్టు గలుగునదియు బాగుగ తెలియ చేయునదియు వానిని జేసి రాను చేప్పవలసినదేనని యాశించెను. పదివైపులకంటె నెక్కువ నెక్కువభూమి నుంచుకొన రాదనియు, సర్ మైకేలు ఒడ్డునను, ఆనరలిలో నాగి గారము మరణించిరనియు, ఇంక నెన్నియో నీరీతి కడంతులు వ్యాపించెనని యాశించుచు చేపెను. సమైక్యమునలన నేమియు బాధ కలగలేదను మాట నిస్సరమైనదని చేప్పి ఒక క్రైస్తవ కుటుంబములో నిరూపించి యందులకు పాటులేక మరణించిరని యాశించుచు చేపెను. తల్లితండ్రులు పాముకొనుట కంతప్రయత్నించినను, అభింత ఆశువులు మరణించిరనిగావున నాపాత మెవరినో సభవారు నిర్ణయించెదనగాకయని యాశించుచు చేపెను.

సింహగారు.

సింహగారు బిల్లును బలపరచలేదు. భాష్యులుగా మా అభ్యుదయిని గురించి చేప్పిన వాక్యములను వారు ఖండించిరి. ప్రజలవద్దకునున్న ప్రభుత్వమువారు బిల్లును ఆంగీకరించుచురని వారు భయపడిరి. గవర్నరు మెంటువారు తెచ్చిన బిల్లులకు చేయొక నోనగుటకై బిల్లును సభ్యులు నిర్ణయమునందరిని వారు నడిచిరి. వారు బిల్లులో నిషేధించునది సవరణ చేయవలయునని కోరిరి.

వారు బిల్లుకు వ్యతిరేకముగ నుండవలసి ఆభయమిచ్చినవో శిక్షకు మార్పులు కాజేయించెదనని దేశాంగముంట్రి గారడిగిరి దానికి సిద్ధుగా రంగీకరించలేదు. భారతీయ సభ్యులు బిల్లునకు వ్యతిరేకముగ నుండుట హాస్యాస్పదముగను, అయోగ్యముగ నున్నది కనుక వారు చేప్పిన సంకల్పి చాల కఠినుగా నున్నదని వారు నడిచిరి. వారికి వ్యాధిమయని తోచినట్లు ప్రభుత్వము వారు చేయునట్లు ప్రాప్తనాపకములయే వారి యుద్దేశము. బోలెడు డబ్బు ఖర్చుపెట్టి కాలమునవ్యర్థమిచ్చి గవర్నరు మెంటువారు చేసినదంతయు మించితి ప్రజలకు నచ్చుచేయుటకు వారు సభకు వచ్చుటలేదు. ప్రజలకోరికలకు దొరకనమువారికి చేయుటకు వచ్చుచున్నాడు. రెండవన్న నును పూర్తిగ నీవేయవలసినదని వారు కోరిరి. ప్రభాభిప్రాయమును తిరస్కరించుట ప్రభుత్వమునకు శాస్త్రముకాదు. వారుకాంతిని గ్రహించుట కుండిగనుక దానివ్యాజ్యమున చేసినైనను చేయవచ్చునని చేస్తున్నాడను. పాలకులట్టి భోరణిని పొందవలెనను. అది ప్రభాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ నుండును పాలకులెప్పుడు ప్రభావాశ్రయము గమనింపవలెను.

హెచ్. మెక్స్ ఫర్నరుగారు.

మెక్స్ ఫర్నరుగారు బిల్లును బలపరచిరి. జనరలు హామలాకుగారు మార్గములను గురించి జనరలు హామలాకుగారు మార్పు జేసి అమృతనరములో జరిగిన సంకటలను చేప్పిరి. అక్కడ నుండలనో బిల్లును పాశ్చాత్యచేసి, బిల్లును నామకొనిరి. అల్లరిగాంధ్రు చాల దారుణములను చేయుటలన నైతికబలమును ప్రయోగించవలసినదేనని. నైతికము చేసినదని వారు భాసించిరి. వారు బిల్లును బలపరచిరి.

శర్మగారు.

శాస్త్రములను రక్షించుటకే గాకుండ, మార్గములను నడుపించి చేసిన శాస్త్రములకు సమర్థించుటకు నుద్దేశించి రని శర్మగారు నడిచిరి. శాస్త్రముపాలనాధర్మమునకు ధిగము కలుగుచున్నది. దీనిని మంచిచెడ్డలు ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును సమానము. వారు దానిని గురించి కొంతకది చేప్పిరి. జనరలు వాదనను, హాయిలీగారు చేప్పిన యంశములకు వారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. నైతికము శిష్టముకొనుటనవసరము విమానములనుండి బాంబులు పేలుట మార్గము శాస్త్రమునకు వ్యతిరేకమునని శర్మగారు చేప్పలేక అంగ్లేయ శాస్త్రములకు ప్రతిష్ఠాత్మక కాపాడుటకు భారతీయులకు చిన్న బుచ్చలయును నను దుష్ప్రయోగము నుద్దేశించి చిద్రవకును వ్యతిరేకముగా నడచిరి. విద్యార్థులకు నట్లు ఆదర్శించినయే వారునదిని సర్ మైకేలు ఒడ్డుననుగాను భారతీయులను స్వరాజ్యము కల్పించువారు, వారిని చచ్చి గాకుండ కడంతుగడం దించవలయుననియు నమ్మించు పనిచేసిరి శర్మగారు నడిచిరి. జేకేనునందు నెమ్మదిలేనంతవరకును రామమైన చేయవచ్చుననియు, జేకేలను నై నను నెమ్మదిని కలిగింపవలయుననియు కొందరు మిలిటరీ యాద్యులను నమ్మించుండి అసిస్టాంట్ నానకు ఆంగీకరించినవో ఇదెమ్మిటి బిల్లు తెచ్చుట ప్రభుత్వము వారికి యుక్తముగనే యుండును. అసిస్టాంట్ నానకేరింతక పోయినవో శాస్త్రములకు చర్చలను మానవధర్మము నడుపించి విమర్శింపవలయును. దోషమునంతకు ప్రజల నెత్తిమీద నేయుటకు వీలుండదు. కావున శర్మగారు బిల్లును బలపరచుటలేదు. పంజాబు ప్రభుత్వములో (తమయులకు) నిరతరాష్ట్రములలో శాస్త్రముగాని పద్ధతులకు పరిపాలించవలయునని భావించిన పంజాబు అధికారుల కృత్యములే గంధర్వకోశములకు నిజమైన కారణము. మార్గములకు కమ్యునికేషన్ విధించిన శిక్షలను శాస్త్రమునకు వ్యతిరేకమునని నిర్ధారణచేయుటకు సంకల్పించిన శాల్కర్ క్లాజును తీసివేయవలయునని శర్మగారు కోరిరి. అశిక్షలకు మాయము కోర్చులలో విధించి వారు నేరస్తులని రుజువుచేసినవో వారు తమ శిక్షల ననుభవించుచును. అట్లు చేయుటలననే ప్రజలకు నచ్చుకము కలుగదు. భాష్యులుగాని నిష్కర్మముగా మాల్యగాని నిందించుట భాకుండలేక. సమైక్యముతో పనిచేసినవారు స్వల్పమంది యుండును. శాస్త్రములను రక్షించుట యుక్తము కాదు.

సర్ బాల్ గౌండ్లను.

బిల్లు పనికిరాదని ఎన్నియో తెలిగియున్న పచ్చివని తాండెనుగాను నడిచిరి. ఇదియును ఎనోసేయేమకవారు తంపించి తెలిగియున్న మాల్యగారు చదివించిరి. తాండెనుగారికి తెలియియున్నంత వరకును ఆ ఎనోసేయేమను అభ్యుత్తులు ఇటీవల జరిగిన అల్లరులలో ఖయతులోపడి యుండినట్లు చేప్పిరి.

తెలిగియున్నాడ సంతకము లేనందున అభ్యుత్తుని సంకల్పి తెలియదనియు ఆ ఎనోసేయేమను చాలకాలమునుండి పనిచేయుచున్న దనియు మాల్యగారు తెలిజేసిరి.

సర్ బాల్ గౌండ్లనుగారు తమ యాశాస్త్రమును తిరిగి ప్రారంభించి ప్రజలకు దుష్ప్రభ చేసినవారు తప్పించుకొని నందున వారు విచారింపిరి. మార్గములను ప్రకటించుట శాస్త్రమునకు మన రుజువుచేయుట తాండెనుగారి యుద్దేశము. మార్గములనుగా శాస్త్రమునిధిమని కొందరసభ్యులు నిర్ణయించిరి. అనిర్వచనము బాగానేయున్నది కాని నాగరకతచెందిన ప్రతిదేశమునందును మార్గముల ప్రకటించుటకు ప్రాప్తిభారములు కలవు. అదనరము నచ్చినప్పుడు వారుదానిని ప్రయోగించుచుండును. మంత్రులతో సలహాచేసి ప్రాప్తిభారము పెను దెంటు మార్గములను ప్రకటించవచ్చును స్థితిగతులు విషయముగ నుండినప్పుడు డబ్బుచేయవచ్చును. సివిలు పోలీసువారు గంధర్వకోశములను అడిచి చేయలేనపుడు నైతికమును పిలిపించి గంధర్వకోశములను మార్గించ వలయును. వారత్తుకు బలము నుపయోగించి నెమ్మదిని స్థాపించెదరు. ఉదాహరణ అల్లరిజనకవచ్చును. సాయుధకాలమునకు తిరుగబాటుగ తరిణమించి మరునాటికి ప్రజలందరు కత్తికట్టవచ్చును. అట్టి తిరుగుబాటు క్రిందపప్పుకు తరిణమించునో నిర్ణయించుట కాధార ముండదు కొంత లంటుకొనినప్పుడు వెంటనే ఆస్తి నేయనియెడల క్రమముగ పట్టాచుంకయు దగ్ధమగును. అగ్ని ప్రారంభమైనప్పుడు గొర్లిగ నేయించును. తిరువారనిది నిష్కంభించును. సివిలుపోలీసువారు పనిచేసినయెడల లాభము లేనంత విషయముగ స్థితిగతులుండే శాయని విచారింపినగాని మార్గము

లాను ప్రకటించుట కవసరముండేనా లేదామను సంశయము లేదు. సివిలు పోలీసువారికి సాధ్యముకానియెడల నైతికబలము నుపయోగించుట యుక్తము. అప్పుడు సమైక్యముతో పనిచేసిన యాద్యులను శిక్షించవలెనని వారు ప్రతిపదింపిరి. కడంతులు ఇంట్లు తగులబడుచుండే తూర్పునుండి ఒకరు వచ్చి తగులబడుటయే లేనని చేప్పిన నెరకు బానిసాటనమ్మదును. యట్లుపట్టవారిని అడిగినయెడల నిజము తెలియును. గాంధీగారు వచ్చెద రనియు, రౌలటు కాననభారమును తొలగించెదరనియు ప్రజలు విశ్వసించిరి. ప్రజల కుత్సేకము కలిగినట్లు ఒక ప్రతికానంపాదము ఒక్కొక్కెను. అకనిని తమ వాతపట్టుకొనిరి. ఎన్నియో సంకటలను ప్రాప్తి కాగితములను పండిపెట్టి ప్రజల కుత్సేకముకలిగించిరి. అందుకొన్నియో నిద్రాములను శిష్టవాదములు చూపిరి. రాధామాయి మనీషు కేసును విచారింపి కమ్యునికేషన్ వారి తిరుబాటు యంశముల నుపయోగించి దానిగా పనిచేసి యుండెనుమేల లాభములే లేని స్థితి గ్రహించి మించి పోయి యుండునని వారు నడిచిరి. అట్టివారు అంధులుచెప్పున రని యాశించుటకు వీలులేదు. బ్రిటిషు గవర్నరు మెంటుమీద తిరుగుబాటు చేయుచునీతియును పొందువులను చూచుచునీ యులకుగోనను గోడలమీద పెద్దపెద్దకాగితముల నుట్టింపిరి. అందలి అంశములకు వారుచేప్పిరి. కోటాకూల జరిగిన సంకటలనుచేప్పి గవర్నరు మెంటువారు చేసినది యుక్తముగ నున్నదని వారునడిచిరి. చాలమంది సభ్యులు స్థితిలోనే యుండిరి. విభవము జనకలేదని మాల్యగారు చేప్పిరి. కొన్నియెడలములను ప్రజలు చేసినదని వారు చేప్పిరి. ముమ్మేక ప్రాంతములందీ వచ్చిన చందాగాను అంత యెక్కువ అల్లరులు జరిగలేదని చేప్పిరి. వాట్లునులభయము చేప్పవచ్చును. కాని అల్లరులు జరిగిన స్థలముల నుండి తప్పినవారెరు నట్లు చేప్పవలెను. ఇటీవల జరిగిన అల్లరులను హామీచూచుగానును బిల్లులుగానును తిరుగుబాటుగ నిర్దించిరి వారు నడిచిరి. జేకేనునందు నెమ్మదిని రక్షించుట ప్రభుత్వధర్మము కాదా? వారు మాయము సివిలు పోలీసులలో నెమ్మదిని కాపాడలేనపుడు మార్గములను ప్రయోగించుట తగదా? ప్రజలకు రక్షించుట ప్రభుత్వమునకు ధర్మమైనపుడు ఆధర్మవర్ణమునకు వారికి ఆధికారమును, హక్కును నుండవా? మార్గములను ప్రకటించిన యనంతరము ఇదెమ్మిటి కానమును చేయుటయునని వ్యాధుగా ప్రాంగతులు చేప్పించుచున్నాడు. సభ్యులు తమ ప్రాణములను, ఆస్తిని కాపాడవలయునని కోరుటలేనా? తిరుగుబాటు చేసి యు వారినుండి రక్షించుటకు గవర్నరు మెంటువారు పనిచేయవలయునని కోరుచురా? వారందరును రక్షణయొన కోరుచున్నాడు. అప్పుడు పనిచేసిన నైతికములను సభ్యులు రక్షించునయెడల వారు నుండిట్టి హాస్యముకల యంపన వారుతిరిగి ప్రాణములను విత్తమును రక్షించుటకుగానోకరకు. ప్రభుత్వమువారు నైతికము రక్షించుటకు కోరలేదు. నైతికము ప్రభుత్వమువారిని రక్షించుదని కోరిరి.

తాండెనుగారు యుపవాదాపారంభము దివ్వానాగా గారు మాట్లాడి తాండెనుగాను చేప్పిన సంకటలను వివర తమ వాత ఎవరికి నష్టభావ ముండవలెనని లేదని తెలిపి బిల్లును బలపరచిరి.

గవర్నరు మెంటువారు అదెమ్మిటిబిల్లుకు చేయవలసినయెడల అంతకునుంచు ఆంధ్రేబిల్లుకు (క్రమపరిణాసము) కూడ నిర్వచనములనునని ఆశ్చర్యముగానుచేప్పిరి.

చందాగారికి జేసిన నున్నదన్నప్పుడు గవర్నరుమారు వారు సభకు రాలేదనియు వారు ప్రత్యుత్తరము చేప్పకాలమనియు రాజప్రతినిధిగారు తెలిపిరి.

విచారణసంఘములో పనిచేయుటకు మతియొక భారతీయుని, అధికారలేకర యుగోపియును భారత సచివులు నియమించుట కంగీకరించినట్లు సభాకార్యమును యాగించును సర్ విలియము విన్సెంటుగారు నడిచిరి. మాల్యగారు తెలిపిన సంకటలకు వారు సమాధానము చేప్పిరి. లాహోరు అమృత సరయులలో స్థితిగతులు విషయముగ నుండినట్లు పంజాబు దొర తనమువారు ఏప్రిలు 18-వ తేదీని పంపిన సుఖేశమును వారు చదివిరి. మర్నములను ప్రకటించు మని వారు ఇండియా దొర తనమువారిని కోరిరి. సంకటలను జేసి ఆలోచించినవో దొరతనమువారు మార్గములను ప్రకటించుట కవసరముగని పకమానము. విచారణసంఘమువారు యెంతకు సాక్ష్యములనుకు వచ్చు సాక్షులనెరిగి పోలీసువారు తండ్లు పెట్టెదని వారు ఆభయహా ప్రమిచ్చిరి.

చందాగారి తిర్మానము విషయము పోలీసులవచ్చునని. ఆది తిరస్కృత మయ్యెను.

బిల్లుకు ప్రకటించుటకును నెట్లునును ప్రకటించుటకును అనన్య నిచ్చిరి. సభకు రాత్రి 7-45 నిమిషములకు చాలింపిరి. శిక్ష సభ 28 వ తేదీ మంగళవారము జరుగగలదు.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England Britain's National Policy. Union of the Empire Lord Milner's Plea.

LONDON, September 18.

A new publication entitled "The Future," of which over three million copies have been issued, contains articles by Ministers dealing with the national policy. They include an article by Lord Milner, who pleads for strengthening the free union of the Empire and making the Commonwealth of British Nations the strongest influence for freedom and civilisation the world has ever seen. He warmly advocates a fostering intimacy between the various portions of the Empire in order to preserve the fruitful co-operation of the war and the peace conference. He points out that of the enormous potential wealth of the Empire, only the surface has been scratched, and its development will also result in the opening of boundless new markets. He insists on the importance of greater enterprise, vigor and initiative.

Indian Peace Contingent.

LONDON, September 17.

The remainder of the Indian peace contingent are going to Southampton to-day "en route" for India.

F. M. Allenby's Visit to Felixtowe.

LONDON, September 18.

F. M. Allenby visiting Felixtowe was warmly welcomed. Replying to municipal address, he said that the whole of the empire must work together to put the Empire on a peaceful basis as never before. If we were all to put our backs into it, he was sure we could do this. He was confident of the future.

Russia

Siberian Offensive Continues Successfully.

Bolsheviks Open Communication between Russia and Turkestan.

LONDON, September 18.

Since August Archangel and Murmansk forces have captured over four thousand prisoners and twenty-nine guns. The Siberian offensive is continuing successfully, but northwards the Bolsheviks continue to advance East of Tobolsk. Owing to retreat of the southern army, the Bolsheviks are advancing along Turkestan railway from Aktobe to Tselkhar and have opened communication between Russia and Turkestan, one of the richest countries in Europe. This is important if the Bolsheviks are able to transport supplies thence.

France

French Press on Syrian Situation.

LONDON, September 18.

PARIS.—Following upon conversations between Mr. Lloyd George and M. Clemenceau, the tone of the French Press on the subject of Syria has much improved. Papers state that the settlement harmonises with the Anglo-French Secret Treaty of 1916 and Anglo-Arabian agreement of 1915 contains nothing interfering with the present solution.

Disquieting Exchange Situation.

In the Chamber of Deputies referring to the disquieting exchange situation, the minister of finance said that besides increasing production, France must buy elsewhere than in Britain.

America

Labour and Capital.

America's Plans.

For Better Relationship.

LONDON, September 18.

SAN FRANCISCO.—President Wilson has called a public conference with the Labour Party at Washington to discuss plans for closer relationship between Capital and Labour. President Wilson has appointed, among others, Mr. John Rockefeller (Junior), Mr. E. Gray, President of the Steel Corporation, and Mr. Baruch, Chairman of the Industries Board, to meet labour representatives.

A Steamer Strikes Mine.

LONDON, September 17.

The American steamer "Westarada" struck a mine off Texachelling and was abandoned in a sinking condition. She carried a cargo of cotton for Hamburg, which was insured for £800,000.

Devastation in Texas.

Four Thousand Rendered Homeless

LONDON, September 18.

NEW YORK.—Telegrams from Corpus Christi [Texas] state that seventy persons have been drowned and 4,000 rendered homeless by the tropical storm and tidal wave. Damage amounting to £800,000 was done.

Dominions

The Prince in Canada. Indian Reception. His Royal Highness Elected Tribal Chief.

LONDON, September 18.

BANFF SPRINGS, (ALBERTA).—A cavalcade of Indian Braves, children and squaws, arrayed in buckskin, beads, eagle's feathers and pink, scarlet and green blankets, galloped alongside the motor cars conveying the Royal party. They welcomed the Prince as young thunder and presented a loyal address. They elected the Prince as the tribal chief, with the title of the "Morning Star," and gave him buckskin, beads and feathers on his entering on his office. The Prince donned the feathers amidst the wildest excitement. Horse racing and an exhibition of archery followed.

Bulgaria

The Aegean Question.

LONDON, September 18.

A telegram from Paris states that the treaty with Bulgaria stipulates that the southern boundary shall follow the Rhodope mountains, but an assurance is given that an economic outlet to the Aegean will be secured. The proposal to give part of Dobruja to Bulgaria was abandoned.

Italy

Charge Against M. Caillaux Committee of Enquiry's Finding.

LONDON, September 17.

The High Court Enquiry Committee has pronounced, by seven votes to two, for the imprisonment of the Ex-Premier Caillaux before the Senate constituted as a court of justice on a charge of plotting against the external security of the State. The report of the Committee recalls the notes discovered in the safe at Florence, proving that early in the war M. Caillaux planned to seize power in order to make peace with Germany.

Asia

Asia Minor.

British Evacuation Begun.

LONDON, September 18.

It is authoritatively reported that British Evacuation of Asia Minor has begun. Troops in Tiflis left on September 11th. Troops in Chehre have also been withdrawn.

China

Shantung Problem. Should China Have it? President Wilson on the Question.

LONDON, September 18.

SAN FRANCISCO.—President Wilson, in the course of several speeches, referred to the Shantung agreement. He reiterated that what Japan had got was not China's rights, but Germany's, and Japan had given a solemn pledge to forego her sovereign rights. He recalled that at the Peace Conference he put the question, "Is this the beginning of retrocession to China of the exceptional rights the other Governments have enjoyed there?" The reply of the plenipotentiaries of the other Great Powers was "Yes". Addressing a women's meeting, President Wilson asked if it would be wise to go to war over Shantung. The women replied "No, no" to which the President said, "there is no other way to secure immediate return of Shantung."

General

LONDON, September 18.

BERLIN.—The "Vossische Zeitung" understands that the committee of foreign affairs has decided to accept the Supreme Council's demand regarding article sixty-one.

LONDON, September 18.

Sir Eyre Crowe's appointment as British Plenipotentiary to the Council of Five is regarded as a prelude to transformation of the conference into meeting of diplomatic agents only occasionally attended by the heads of the Governments.

(ASSOCIATED PRESS.)

Sale of Council Drafts.

CALCUTTA, September 18.

The Controller of Currency has issued the following press communiqué:—Since January 1917 applications for Indian Council drafts have been received only from stated firms and institutions. This restriction has now been withdrawn and the scheduled rates at which exchange banks were required to do business with the public during the period of restriction is cancelled. Regulations regarding the sale of drafts on 23rd September and subsequent Tuesdays are contained in a notification of which copies can be obtained from the financial Secretary at Indian Office of the Chief Cashier, acting Agent at the Bank of England.

Tenders will be at competitive rates of exchange subject to a minimum which will be shown in a notice exhibited at the Bank of England on the morning of the day allotted. No applicant may apply for more than 20 per cent. of the amount offered in each week. The amount offered for tender on the 23rd September is 100 lakhs of rupees.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

Simla

The Investiture.

A Brilliant Function at Simla.

SIMLA, September 18.

The investiture at Viceregal Lodge last evening was a very brilliant and successful function. All the officials present were full dress, and the Viceroy and Lady Chelmsford, accompanied by their full staff, made a striking procession into the Throne Room at 9-30 to the strains of the National Anthem. Their Excellencies took their seats on two golden chairs, which were flanked by banners carrying the arms of the Star of India and of the Indian Empire. The formal proceedings were conducted by Colonel Holland, the Political Secretary, who announced the names of each recipient as he came up to receive his decoration. As an investiture it was certainly the biggest ever held in Simla. The Commander-in-Chief was the first to receive a decoration. In fact he received both the G. C. S. I. and G. C. B., and he was followed by eight officers who received the C. S. I. including the Hon'ble Messrs. Howard, Mant, Macpherson and Thompson, Generals Swiney and O'Dowd. After these came five K. C. I. E's, including General Sir A. Bingley, Sir William Morris and Sir Ernest Low, while fifteen gentlemen received the C. I. E. The K. C. B. was conferred on the Chief of the Staff, and seven Generals received the C. B. The Hon'ble Lady Menro was next decorated with the K. B. E. while eleven orders of the C. B. E. 24 O. B. E. and 16 M. B. E. decorations were given. A very interesting fact in connection with the investiture was that eleven ladies were among the recipients of decorations. Ordinary Knighthoods were then conferred on Sir Thomas Birkett, Rai Bahadur Seth Sir Sarupchand, Mukandchand, the Hon'ble Sir Zulfikar Ali Khan, Hon'ble Sir Frank Carter and Colonel Sir Lennox Conyngham. The Viceroy wore the robes of the Grand Master of the Star of India and his train was carried by two pages dressed in the Star of India blue—the son of the "Nawab" of Maler Kotla and the second son of the Raja of Bahabir. The greatest credit is due to Colonel Verney, Military Secretary, and his staff for the excellent arrangements in connection with an extremely interesting and well conducted function.

Bombay

Bombay Legislative Council.

Prevention of Juvenile Smoking.

POONA, September 18.

At a meeting of the Bombay Legislative Council to-day the Hon'ble Major Fernandez's Bill for prevention of Juvenile smoking was debated at length for practically the whole of the day and eventually withdrawn. While the members recognised the evil of juvenile smoking, there was sharp difference of opinion among non-officials themselves as to whether the proposed legislation would successfully work in practice. Some speakers apprehended police oppression if the Bill was passed. Others anticipated trouble in determining the age of the juvenile fixed at 18 and below according to the Bill, and a few declared that the dealers ought not to be penalised. The Government took up a neutral attitude giving freedom of vote to all members. Mr. Robertson, Inspector-General of Police, deprecated the passing of a law that would create friction between the police and the public. He pleaded that head constables, whom the Bill authorised to take cognizance of offences under the Bill, were few in number, and said that they would not be able to trace the offending juveniles.

Mr. Covernton, Director of Public Instruction, said the Government intended very shortly to carry out a thorough medical inspection of schools and hostels and suggested that the result of that inspection should be awaited.

Mr. Crump, speaking on behalf of the Government referring to a similar recent legislation in the Punjab and Bengal, said that they had not yet demonstrated how they worked in practice. Messrs. Naik, Hydatullah, Paranjpe, P. A. Desai, Garud, Upasani and Boli supported the first reading of the Bill, while Messrs. Sethna, Parekh, Godbole Harilal Desai, Thakurdar Sathe and Ramji opposed the first reading principally on the ground that the Bill as framed was unworkable in view of cleavage of opinion, and the announcement of the Director of Public Instruction. Major Fernandez withdrew the Bill at the close of the debate.

Seasonal Prospects.

BOMB. Y, September 18.

In his speech before the Bombay Legislative Council to-day His Excellency the Governor referred to the satisfactory monsoon, which had enabled the Presidency to look forward to a prosperous season next year. The Bombay Government desired the abandonment of food control as soon as this could be done without raising the prices. Control has been for the benefit of the working classes and had checked, though not entirely stopped, profiteering. A special officer had been appointed to superintend the scheme, in connection with the experiment in fodder reserves. Referring to the question of technical and economic education, His Excellency announced that the Government was making a careful enquiry into the matter, with a view to fostering the growth of indigenous Indian industries. He next reviewed at length the vast scheme under consideration to deal with the housing problem in Karachi and Bombay. In Bombay the development of 1,125 acres of land was being undertaken by the Improvement Trust, and 50,000 one-room tenements were to be constructed. In conclusion, His Excellency the Governor urged the necessity for immediate action as the urgency of the problem brooked no delay.

Imperial Legislative Council.

Indemnity Bill.

Leave Granted for Introduction Despite Malaviya's Passionate Appeal to stay Legislation.

Friday's Proceedings.

SIMLA, September 12.

The Council reassembled this morning. His Excellency the Viceroy presiding. After interpellations, Pandit Madan Mohan Malaviya resumed the discussion on the Indemnity Bill. He continued criticising the provisions of the bill in detail, and suggested that Sections 2 and 3 of the Bill be deleted for the interest of those who had suffered in life, and who had been subject to all sorts of indignities, humiliations and sufferings. He referred to the case of Mr. Gurdial Singh, Bar-at-Law, at Amritsar. This gentleman had, according to the evidence of the Deputy Commissioner of Amritsar, tried his best throughout to quell the disturbances and even at the risk of his life, had tried to keep the mob back at the bridge. In short, throughout, Mr. Gurdial Singh was trying his level best to help the military authorities to meet the emergency. He was afterwards arrested and taken to Lahore, put in jail under all sorts of indignities, humiliations and bodily sufferings. It was a criminal folly, he said, to have arrested such men and how would the officers justify their acts against such a noble soul. It was better if such officers were brought to trial for such atrocities and if the Government itself punished such men, such acts would greatly allay the public anxiety. He said that such persons and officers never deserved to be indemnified. Referring to the clause which would compensate those men who had incurred some loss in property, being used by the military authorities, the Pandit said that however much liberal the Government might consider the provision to be, still it was defective, and he asked why should not the Government compensate the loss of innocent life along with the loss of property? He argued that the Government should not hurry with the legislation, and read the telegram from the Punjab Indian Association repudiating the statement of Malik Sir Umar Hayat Khan, that the Punjab did not want a Commission of Enquiry and also quoted the opinion on the subject of Sir Narayan Chandavarkar, the London "Daily News" and "Capital" of Calcutta. He said that nobody could dispute the authority of Sir Narayan Chandavarkar, who questioned the propriety of passing the Indemnity Bill at this stage, and quoted extracts from his article in the "Social Reformer." He stated that the Government would be wise in postponing the Bill, which they could pass by its official majority. It was not a right thing to flout public opinion. It was not for actions of this kind that Great Britain shed her blood in the war. He appealed for sympathy for justice between man and man, between European and Indian. He appealed to the Viceroy to stay the legislation. No Government in England would have dared to pass such a legislation under circumstances similar as in India.

Pandit Madan Mohan Malaviya spoke for forty minutes this morning.

Sir Umar Hayat Khan.

Malik Sir Umar Hayat Khan supported the Bill on behalf of the whole Punjab. In his opinion the Bill had come rather late in the day, and should be passed at once. The Officers who acted under the orders of superior officers must be protected and loyal soldiers should not be left one single day without legal protection. The Bill had been framed in such a way that no one could take objection. He said that the condition in some places was such as to make martial law absolutely necessary. He gave instances of what had happened in Amritsar, Lahore, and Gujranwala, and said that if martial law was introduced a few days earlier, much hardship which came later would have been avoided.

Maharaja of Cassimbazar.

The Maharajah of Cassimbazar said that he was quite alive to the gravity of the situation in the Punjab which necessitated martial law. He doubted, however, whether it would be expedient to pass the Bill in the teeth of strong expression of opinion against it in the country. Moreover, the Committee should be given a fair chance.

Mr. Crum.

Mr. Crum said that very little remained to be said after the lucid explanation by the Home Member of the real situation. He wondered whether Pandit Madan Mohan Malaviya and Mr. Chanda really wanted to dissuade the Council from accepting the Bill. If that was so, they have had a crushing reply. He asked what would happen if the Government failed to give protection to those officers who had obeyed their orders. He wondered if the opponents of the Bill realised that situation. He strongly urged for the acceptance of the Bill.

Rai Sitanath Roy.

Rai Sitanath Roy supported the amendment moved by Mr. Chanda, and said that thereby he did not minimise the gravity of the situation. He fully realised that it was the paramount duty of Government to protect their officers, but no harm would be done if the Government undertook legislation after the Committee of Enquiry had reported.

The Council adjourned for lunch at 1-15 P. M.

Mr. Hailey.

The Council reassembling after lunch, Mr. Hailey spoke on the Bill, and said that his justification to intervene in the debate was that he had opportunity to be in close touch with the administration of the Punjab at the time of the disturbances. He gave a connected history of the agitation which brought about the state of things

in the Punjab, which every one deplored and controverted the statements made by Pandit Madan Mohan Malaviya. He showed that the arrest of Mr. Satya Pal and Dr. Kitchlew was justified, for they had been constantly agitating the public by inflammable speeches, which brought the Government, into contempt before the eyes of the people. He asked the Council to judge what would be the effect of these speeches. Attempts were also made to inflame the Mahomedans against the British Government, and the Government, as responsible Government were bound to take action. What happened at Amritsar was known to everybody and the situation in Lahore, though peaceful in the beginning, was aggravated by false rumours about the arrest of Mr. Gandhi, whose coming to the Punjab was believed by common people to be the advent of Christ, or Mahomed or Sri Krishna. They believed Mr. Gandhi would come and relieve the people of the burden of the Kowari Act. The editor of a newspaper who was subsequently arrested, himself had admitted that the atmosphere was such charged at this juncture. The minds of the people were inflamed by a variety of literature and he gave several instances to illustrate his point. He quoted from the judgment of the Commission which tried the Badshahi Mosque case, and showed that if timely actions were not taken the situation in Lahore would have passed out of control. He asked if the Council was going to believe that these responsible officers would perjure themselves. Continuing, Mr. Hailey read extracts from posters that were widely distributed calling upon Hindus, Mahomedans and Sikhs to rise against the British Government, and gave an account of what happened at Kasur, to show that the action taken by the Government to deal with the situation was perfectly justified. It was very easy sitting in the Council Chamber in an atmosphere of security of life and property, which was the outcome of British rule, to minimise what had happened in the Punjab. It was easy to abuse the Government, but would the Council say how were they to deal with a martial law race of the Punjab, who were highly inflamed and were in a state of highest excitement? Referring to the Gujranwala affair, he said what happened there was absolutely premeditated, which was clearly proved by the fact that the American Missionaries left the place the day before the outrages took place. They knew what was going to happen, and Mr. Hailey asserted that there was absolutely no justification for the outrages committed by the people. Nobody could say that the Government had no justification to adopt the preventive measures. What had happened in the Punjab would justify any Government to declare Martial Law. In conclusion, he said that India was about to enter the threshold of a new political career and asked the house to view the questions from a higher administrative standpoint, and quoted Mr. Shastri, who said that the Punjab Government had a strong case, to adopt strong measures.

Mr. Thompson on Indemnity Bill.

Mr. Thompson speaking on the Indemnity Bill said he had no intention to touch upon the legal questions or the questions of constitutional law which had been reviewed by the Hon'ble Pandit. They would be dealt by the Law Member if he thought fit. He meant to discuss the administration of the Martial Law with special reference to the allegations brought by the Pandit and Mr. Chanda. Before proceeding to refuse such allegations he wanted to make two remarks. The first was that the statement made by Mr. Chanda that on the 11th April orders prohibiting the publication of events in martial law area were passed against the Indian papers only. The fact was that every paper had to submit for censorship any matter that it wanted to insert in its columns and the order applied equally to all papers whether Indian or Anglo-Indian. The second point was the remark made by Mr. Chanda that the orders passed against Mr. Gandhi not to enter Martial Law area were mainly meant to injure the feelings of both Hindus and Mahomedans who wanted to fraternise on the 9th on the Ramnami day. He said that fraternisation took place on the 9th of April while the orders for exclusion of Mr. Gandhi were passed some 48 hours before that day. He thought that he would be able to show to the Council that the stories which had been narrated by the Pandit were a distortion or an exaggeration or misunderstanding of the facts.

Exclusion of Mr. Andrews from Punjab

The first case he wanted to refer was the exclusion of Mr. C. F. Andrews from the Punjab. Mr. Andrews was proceeding to Lahore as a representative of some leading Indian papers. On the 5th May the Punjab Government received a telegram from the "Independent" saying that Mr. C. F. Andrews was to report to them the conditions of affairs of the province with special reference to the administration of martial law to the "Bangalee" "Leader" the "Independent", the "Amrita Bazar Patrika" and ten others. Now the papers whom this gentleman represented had distinguished themselves by the bitterness of their attack on the Punjab administration. Could the Punjab Government be expected to use their good offices on behalf of these newspapers who had by their unfair and one sided view earned their exclusion from the province.

Jullawala Bagh Incident.

Coming to the Jullawala Bagh incident he said that the casualties there according to Pandit Malaviya amounted to 530. Now the Government of the Punjab had adopted

every means in its power to ascertain the actual number of deaths there. A proclamation was made in Amritsar and surrounding villages inviting all persons who had any information regarding the names of those who had met with their deaths. Instructions were issued to the local authorities there to encourage men to come forward and give any information they possessed. All these actions were taken simply to ensure that every possible step was taken in that direction. The result of the enquiry that showed the total number of casualties amounted to 291 and any further number suggested by any body must be taken with great discretion.

Badshahi Masjid Case.

Coming to the Badshahi Masjid case Mr. Thompson pointed out that at the meeting there the gentleman in the chair had explicitly stated that their deliberation being of a private nature no C. I. D. man was welcomed and then pointed towards a certain C. I. D. Inspector who was subjected to the fury of the mob. Now the story which the Hon'ble Pandit had given about some utterances made by that C. I. D. Inspector seemed to be entirely baseless. He had before him the record of that case. He had been through the whole evidence and there was not a single suggestion anywhere either in the statement of the witnesses for the prosecution or in the statement of the witnesses for the defence nor in the statement made by the accused himself nor in the cross examination of the witnesses for the prosecution of the truth of the story which the Hon'ble Pandit had told them.

Stoppage of Water and Electric Supplies at Amritsar.

As regards the allegation about the stoppage of water and electric supplies at Amritsar he pointed out that they were done under the necessity demanded by the circumstances. The people flung a number to the electric power house and were going to attack it and the Officer commanding thought it to cut off the electric supply for some days. He was informed that the water supply was stopped on the night of the 10th by the military as there was a rumour in the city that the supply was poisoned. In such circumstances no military officer could have done otherwise.

Handcuffing of Bankers and Respectable Persons.

Coming to Pandit's remarks that bankers, respectable men and merchants were arrested and handcuffed and subjected to all sorts of indignities and humiliations Mr. Thompson said that as far as they were informed such men were not handcuffed and put to all sorts of inconveniences as the Pandit had narrated. He said at that time English women and children were also confined inside the Fort because of the violence of the mob. They remained there several days deprived of all comforts and conveniences which they had in their homes. In some cases even the common decency of ordinary life were denied to them. Was the Council going to condemn the temporary arrangements that were made for those respectable gentlemen at Amritsar when it found that English women and children were subjected to similar inconveniences at that time?

Gurjanwala Affairs.

Coming to Gurjanwala Mr. Thompson said that the description given by the Pandit was based on wrong information. When certain persons were handcuffed there and taken to jail in some Hingus were guarded by Mahomedan sepoy and some Mahomedan prisoners were led by Hindu sepoy. It was not meant to ridicule the union between the two great communities rather they were by accident not by any desire to do so.

Flogging Admitted.

In the Kasur case he admitted that some School boys were flogged. The reason was that the boys grew into such a danger that the headmaster had to evoke the help of the military police.

Martial Law Notices.

Referring to Martial law notices he said that such notices were the most important part of the machinery of martial law. When the martial law notices were fixed posted on the walls in the city certain persons tore them and defaced them. If this procedure had been allowed to continue then there was possibility of some innocent men being shot down for that offence. Now Colonel Frank Johnson took a right course and asked the owner of a certain house to look after the notices and to see that they were not destroyed. The usefulness of such a measure is greatly proved by the fact that since that time hardly any notices were further torn down and such gross results amply justified such hardships as might have been inflicted upon some respectable citizens. Pandit Malaviya's remarks that the punishments inflicted upon many unfortunate victims were heavy was hardly justified. The Court Martial by its very name and scope implied that there would be no reason made out for any punishment that it might deem fit to impose on a particular individual.

Saluting of Military.

An order regarding the saluting of military was such as did not concern him and he did not know how many persons were punished for such offence, but taking a particular instance which the Hon'ble Pandit had noted he could confidently assert that the individual was not punished for refusing to salute an officer, rather he was convicted of another offence.

Ramnagar Case.

Coming to Ramnagar case he said that it had specially engaged the attention of the Punjab Government and two special officers were appointed to report the matter and both invariably held that the burning of the effigy of the King Emperor did really take place. He thought that he had succeeded in convincing the Council that the allegations made by the Pandit were entirely baseless. Here Mr. Thompson gave details of the rumour that had been spread amongst the ignorant and uneducated people. He was going to narrate them simply to show how much an agitator could successfully lead the public out of the path of law and order. People were told that no body could possess more than ten bighas of land, that fifteen per cent of all the products would be taken by the Government and that H. H. Sir Michael O'Dwyer and the Hon'ble Mr. Shafi were shot dead. Concluding Mr. Thompson told a harrowing story of the effect of the rumour which

was not so innocent as Pundit wanted the council to believe. Two children in a poor Christian family died for want of milk and nourishment at Lahore and all efforts of the poor parents to procure food from the bazaar failed. He asked the Council to decide at whose door did the death of the two poor children lie.

Mr. Sarma.

Mr. Sarma in speaking on the Bill prefaced his remarks by saying that the Bill was intended not only to protect officers but also to ratify the action taken by martial law. Constitutional issue was at stake which affected both the people and the Government which he discussed at length.

Military Action was Unnecessary.

He replied at length to the points raised by General Hudson and Sir Lundy to show that the military action was unnecessary. As a member of the Council he would refuse to give legislative sanction to the bombing by aeroplanes and other such actions taken by the military. The whole transaction from start to finish proceeded on the assumption that Indians must be humiliated to maintain the prestige of British officers. He next dwelt on how educated classes were handled and saw the whole policy of Sir Michael O'Dwyer was to the effect that India was not fit for self government and he did not believe in half measures in dealing with them. He believed that there were certain British Officers who laboured under the impression that so long as peace and order was not restored they could do anything which might contribute to restore normal peaceful conditions. If that cry were to be accepted then certainly the Government was perfectly right in bringing forward an Indemnity Bill. If that theory were to be repudiated then it seemed that it was impossible to throw the blame on the public and the action of the officers ought to be judged by rules of humanity. It was this belief that did not allow him to support the indemnification of those officers who had acted on that principle. The real cause of the recent events rested with the Punjab official who held that the Punjab people being of martial spirit should be handled by methods which would have been unjustifiable in other provinces. He pressed for the deletion of clause 4 which provided to validate all punishments inflicted by the martial law commissioners. He said let such men be brought before the ordinary courts of law with all safeguards, and if these courts were going to punish them they would stand their sentences gladly. Only by this could confidence be inspired in the public mind.

Mr. Thompson's Unfair Attack on Pundit Malaviya.

He lamented Mr. Thompson's unfair attack on Pundit Malaviya. There were very few officers who acted in good faith and he was not justified in giving them protection.

Sir George Lowndes Defence of Indemnity Bill.

Sir George Lowndes speaking on the Indemnity Bill on the side of the Government said that he had received a telegram protesting against the Bill, and that there was another telegram to the same effect read by the Hon'ble Pundit from the Indian Association of Lahore, but as far as he knew the President of that association was a man who had been in jail during the recent events.

Pundit Malaviya.

Pundit Malaviya interrupting said that the telegram was not signed and therefore he could not know about the personality of the President, but he knew that the Association was of very high standing.

Sir George Lowndes.

Sir George Lowndes continuing said that no one deplored the deaths of persons more than he did, but he was sorry that the agitators who had instigated those men to commit outrages should have escaped. His object was to show the constitutional authority for the introduction of martial law. Some members had defined martial law as negation of law. He admitted that definition but he knew that such law was to be found in the constitution of every civilized country of the world, and was used when occasion required. Even in France the President could introduce such an emergency measure on the advice of his Ministers if the Chamber was not sitting. It was the abnormal conditions that necessitated such an extraordinary measure. When the abnormal conditions arise and the civil police is not in a position to undertake to suppress such an upheaval, it calls the help of the military authorities and the whole administration thereafter is transferred to the military officers who try to restore order by force. To-day in the morning it might be a riot, at the evening it might turn to insurrection, and by to-morrow the whole population might become rebellious. So there was no fixed time to say when a certain event would turn into a rebellion. Taking an example he showed that if a house caught fire and no action was taken promptly, then the whole city might get ablaze in no time. It was this slight flame of fire which made the position difficult. The question in judging justification of the promulgation of martial law was whether the conditions prevailing in the Punjab at the time were not such as were beyond the power of the civil police to handle. If they were not, it was justifiable to evoke the help of military force. If so, he asked, should not the acts done by such officers "bona fide" and in good faith be indemnified? Supposing a fire broke out in the west and a man from the east came and said there was no real fire would he give any weight to such a man's contentions. The neighbours ought to be asked. Exactly the same was the position of many Hon'ble Members in this Council. Pundit Malaviya said there was no rebellion, there was nothing going on except a few rash acts in the Punjab. Mr. Chanda coming from the other end of India declared there were no serious disturbances. It was easy for them to say so, coming as they did from far distant places. But was there any Hon'ble Member coming from the very heart of the recent disturbances who minimised the situation and said that there was no rebellion. He quoted Mr. Horniman and Mrs. Annie Besant to show that even they described the recent disturbances as rebellion. Was it or was it not the duty of every stable Government to maintain law and order in the country? If so, that was the first duty of the Government. If that was accepted that the Government

must have the power to restore it and if the Government could not do its duty by the ordinary civil police was it not justified to substitute military force in the place of civil police? If so, that justified the declaration of martial law. If it was the duty of the Government to restore order had not the Government the power and right to do it? There were three schools of constitutional writers and the authority at present admitted said that the martial law must be followed by validation and indemnity. After law and order was restored the discussion of the sentences by ordinary court was simply reviewing the disturbances that had recently been quelled. The Regulation of 1804 gave the Government the power to establish martial law and to cause that certain trials be held in the Court Martial. Did or did not the Hon'ble Members want that their lives and property be saved, that the Government might take action to protect them from the fury of rebellious mob? The answer was plain that they wanted all those safeguards. If this Council did not indemnify these soldiers, both British and Indian who carried out the onerous task of restoring peace, these soldiers would not in future take up such responsibility. They wanted to be indemnified at the earliest possible opportunity and if the Council did not validate their actions they would not take the risk to protect life and property again.

Not Government but Soldiers Demand the Bill

It was not the Government who asked to indemnify them, it was the soldiers who demanded such a bill. In the first place common sense required that, and secondly it was quite clear to the Council that the enforcement of martial law had been part of the British constitution from the very beginning to the present time.

SIR DINSHAW WACHA'S SUPPORT.

After conclusion of Sir George Lowndes speech Sir Dinshaw Wacha said that after hearing the Law Member he had no doubt that the Council had no more misgivings as to the constitutional position of the Government and he strongly supported the Bill.

Amnesty Bill to Precede Indemnity Bill.

Mr. Ayyangar said if the Government wanted an Indemnity Bill it must be preceded by an amnesty bill.

Chanda Absent Owing to Illhealth.

The Viceroy said before calling upon Sir William Vincent to reply he would like to mention that Mr. Chanda was absent owing to illhealth and therefore could not reply.

Punjab Committee.

One more Indian and non-official European Sanctioned

Sir William Vincent winding up the debate said he was glad to announce that the Secretary of State had sanctioned one additional Indian and one non-official European to the committee of enquiry. He replied to the points raised by Pundit Malaviya. He read the message the Government of India received from the Punjab Government by wireless which stated the situation was very critical in Lahore and Amritsar districts on the 18th April and requested the Government of India to declare martial law. In view of this there was ample justification for the Government of India to declare martial law. He gave an assurance that no witness should be harassed by the police in coming to give evidence before the Committee.

Mr. Chanda's Amendment Negatived.

Mr. Chanda's amendment was put to the Council and negatived.

Leave Granted for Introduction of Bill.

Leave was then given to introduce the Bill and publish it in the "Gazette of India."

Council Adjourned Till Tuesday.

The Council rose at 7.45 p.m., and adjourned till Tuesday the 23rd instant.

Indians in East Africa. Traders' Disabilities. Question in Imperial Council.

SIMLA, September 19.

At the meeting of the Imperial Legislative Council to-day, Sir George Barnes, replying to Sir Dinshaw Wacha's question regarding Indian Traders in East Africa, said:—The attention of the Government of India has been drawn to a statement which was published in the Press made by the Committee of Indian Merchants' Chamber and Bureau regarding East African Trade. I regret to say that the statement of the Committee that colour prejudice has begun to make itself felt in East Africa, appears from the information which we received from various sources to be not unfounded. In March last we received a Deputation of Indians from East Africa headed by Mr. Alibhai Jeevanji, and were much impressed with the sober and convincing way in which they stated their grievances. His Excellency the Viceroy at once telegraphed a summary of their grievances to the Secretary of State and urged strongly that their claims should receive sympathetic consideration. The memorial presented by the deputation was subsequently forwarded to the Secretary of State, with a despatch, in which the Government of India urged that there was no justification in a Crown Colony or Protectorate for assigning to British Indians a status in any way inferior to that of any other class of His Majesty's subjects resident in the Colony. The Government of India further urged not only that the more galling disabilities of Indians in East Africa should be removed, but also that their claims to a share in the Government of the country by adequate representation on the Legislative Council and on local bodies should be sympathetically considered. The Committee's statement also refers to another grievance which was not mentioned by the deputation, namely, that an attempt is being made to remove Indian ginneries from leading industrial places like Kampala. It had already been brought to the notice of the Government of India that the cotton policy of the Uganda Government was likely to injure Indian trade interests. We have more than once addressed the

Secretary of State on the subject, protesting most strongly against restrictions on trade which particularly affect the Indian owned ginneries at the ports. The Hon'ble member will be glad to hear also that a meeting of the Uganda Chamber of Commerce, at which only one Indian was present, passed a resolution that the proposals of the Uganda Government, if carried out, would constitute a very grave injustice to the ginning industry and would be a serious interference with the freedom of trade. Regarding the policy of segregation to which the Hon'ble member specifically refers, we have received papers from the Secretary of State, from which it appears that in a report on sanitary matters in the East Africa Protectorate, Uganda and Zanzibar, Professor W. J. Simpson, who is one of the leading authorities on tropical sanitation, has recommended the division of residential areas into separate zones in which different building regulations should be enforced by the sanitary authorities. The Secretary of State has already protested against any such division being based on racial discrimination and has pointed out that Professor Simpson himself has observed in his report that the division into separate zones would not prevent any European, Asiatic or African from owning land or buildings in any zone provided they conformed to the provisions relating to these zones. The Secretary of State for the Colonies has promised to give further consideration to the question.

Bombay

The Kaliphate.

A Muslim Meeting in Bombay.

BOMBAY, September 19.

A very largely attended meeting of the Mahomedans of Bombay was held last night at Mastan Shah's Tank to further consider the questions of the Kaliphate preservation of the holy places of Islam and the present Islamic situation. Among those present was Mr. M. K. Gandhi. Miya Mahomed Haji Jan Mahomed Chotani presided. The proceedings were in vernacular.

The President, in the course of his speech, said that it was a pity that they were still denied the opportunity of realising their expectations. Indian Mahomedans had from the beginning pronounced for and wide their sentiments regarding the holy places of Islam. They appealed by various means to the Peace Conference not to commit any such blunder in the settlement regarding the Turkish Empire as might lead to wounding the religious susceptibilities of British Mussalmans. He then referred to the past history of the Kaliphate, and praised Sir Theodore Morison for his views on the subject, and thanked the Mahomedans of London for their memorial and His Excellency the Viceroy for his reassuring statement regarding the question.

The first resolution passed confirmed the resolutions of the public meeting held on the 19th March, 1919. Sir Fazulbhoy Currimbhoy then moved the following resolution:—

That this public meeting has heard with indignation and dismay of the contemplated dismemberment of the Turkish Empire by internationalization of Constantinople and cession of Thrace to Greece and the giving of mandates of the Hedjaz, Syria, Palestine, Mesopotamia, etc., to different European Powers, and enters its most emphatic protest against this intended act of spoliation.

Moulvi Rafiudin Ahmed seconded the resolution moved by Sir Fazulbhoy. He hoped that the Peace Conference and the British Government would give their best consideration to this question.

In response to the feelings of the assembly, Mr. Gandhi also addressed the meeting.

Other resolutions stated that no differential treatment should be accorded to Christian and Muslim peoples, and the principle of self-determination should be made applicable to Moslem peoples also under the suzerainty of the Kaliphate; that Turkey proper, with Constantinople as its capital, and the lands of Asia Minor and Thrace should be left intact and uninterfered with under the suzerainty of the Sultan, whose temporal power over the Turkish State should not in any manner be reduced or diminished by any sort of mandates; that this public meeting respectfully approaches the responsible Ministers of the Crown, with the request that having regard to the intense anxiety felt by the entire Mussalman population of India with regard to the Turkish Empire, an Empire with the stability and permanence of which the future of the Kaliphate is intertwined, to satisfactorily settle at an early date the Turkish question and publish the conditions of peace which are intended to be imposed upon Turkey. Another resolution passed drew the attention of the Government to the reports published in the press of the outrages in Asia Minor, and urged the institution of an enquiry, punishment of the guilty and the taking of necessary steps to prevent their recurrence. The meeting also elected delegates to the Moslem League Conference to be held at Lucknow.

Indian News.

About and Around.

CALCUTTA, September 18.

It is understood that Mr. Clarke, Commissioner of Police is preparing a new scheme with regard to the scale of pay of Inspectors and Sub-Inspectors of the Calcutta Police and that it will be shortly submitted to the Government for approval and sanction. There are two proposals in the draft scheme. One is to increase the number of Sub-Inspectors who now total from 120 to 150, the lowest grade starting at Rs. 75 per mensem. The second proposal is to grant increments according to a time scale. The new proposal is to grant officers an increment yearly or biannually till they reach the highest grade in the scale of Inspectors and sub-Inspectors.

కోడు, సెప్టెంబరు 17:— “ విడియో కాణి స్నేహ ”
 పత్రిక పట్టుచాగియున్నది. — డి. అన్నంజీయోగారి వైస్స
 మాలో పదివేలమంది రెవ్యూలరు వైసిగ్గమున, స్వామివలంబి
 యును పటాలములూ వాలుగును ఉన్నది. వారిపుత్రస్వామి
 చుట్టునున్న సమర వైసిగ్గస్వామి ప్రయత్నము లోనరింప
 బడుచుండేము నాకమింది. విడియోగారు స్వామిగారును
 కౌన్సిలు వైసిగ్గేయగుననిన దనియు, వలంబియగుల దియ్య
 ఘల జేయవలయుననియు చేసిన యుత్తరప్రసంగ నాది కాని
 దాయలు లొందగపడెరి విత్తసేంపబడుచున్నది. దాడివారు
 చాలకాలముదరకు ముట్టడించిననునాడ ప్రజలకాహగమునకు
 వలయు నను నుజ్జేతయతో కౌన్సిలు వా లోనగపాడు గ్రుల
 నాకమింపకొనిరి. రాష్ట్ర ముఖ్యపహాయాధికారి నిన్ను
 బాడోగియోగారు స్వామియనకు విచ్చేసిరి.

రైతుల మొలక.

(వేదలంక సెక్షన్ రైతు.)

కొరియము నుండినను కృష్ణాతూర్పు ద్వారాగిరి, ఈ గుంటునిలకు సంబంధించిన రైతుల సామగ్గీ కాలము ఒక యింగ్లీష్ కాలవ గలవు. మొదటి రైతు (1) పోలూని (2) బంటుమిల్లి. మొదటి రైతు ఇంగ్లీష్ కాలము వేదలంక ఈయన కాలము లాభారమున ప్రస్తుతము మూడు 120000 యేకరముల సాగుచున్నది. ఇంకను కొన్ని కలయికరముల బంతుగ నున్నది. ఈ కాలముల వివరణాగ్రామ కృష్ణా తూర్పు ద్వారాగిరి వివరణాగ్రామ. అందులకు చాలామంది సాగు గాని ప్రతి పరిస్థితిలో బంతుగ నుండుట దీనిని దున్నిది అదియే గాక నీ కాలముల వివరణాగ్రామము కొద్దో సరియైనా, ఇప్పుడు రైతు మొలక సాధారణముగా బరిసరియైనా చాలామంది మంతునకు పాలగుచున్నది. కృష్ణా తూర్పు ద్వారాగిరి మంతునకు మంతునకు, ఇప్పుడు రైతులకు సంబంధించిన రైతులకు ఇంకా ఇక కలసివలదు తేలి, కొంతో గుడ్డను ఇంకా మంతునకు ప్రస్తుతము వేదలంక, అంతో పోలూని ఇప్పుడు రైతుల ప్రస్తుతము గమనించినవారలకు దీనియాధాన్యము తేలి పదలగుట, ఇప్పుడే కాలముల వివరణాగ్రామముల నీరు పూరాగా రాక చాలామంది ఎకరముల బంతుగ నుండుట తేలియున్నది. నీకాక పోలూని కారముల గలవు. ఆ కారములకు కొంతములలో బరిసరియైనా ఇంకా గమనించినది. చివర చివరమున ప్రస్తుతము తేలి. కాని రైతు లొక్కసంగతి ముగించుట. అదేదన తాము తలచిన కారముల సాధ్యమగునంతటి సరియైనా, ఇప్పుడు రైతులకు సాధ్యమగునంతటి సరియైనా. రైతులందఱు నిరంతరం కొంతము సక్రమముగ తేలియుండవలయును. తేలియుండ ఆ కారముల కొంతములలో అంతో దనలోనికి తేలివచ్చు.

ఇప్పుడే ఆ కారములకు బొట్టు దిక్కు గానక "అన్నయో రామయ్య" యని యిరువురు కారముల నుండినను రైతుల కింకా గొప్ప యిక్కట్లు వాటిల్లింది. ఈ యిక్కట్లు తేలిపోవు మార్పుల సరములకై అనేక మంది యాదాదాపులకు రైతులు ఇంకా తేలి శ్రీకర్ణుల గారికి, డి. పి. డిల్లీయు ఫిఫ్ ఇంజనీరుగారికి రాయబారములను పంపుట నిశ్చయించుకొనినారు. ఆ యిక్కట్లు యేమి; పుట్టిన కాలముల పానులకు మరలాద గ్రామముల దగ్గర లాకు, రిస్కలీకుల కట్టించుట గుడివాడ తాలూకా రైతులు కొడుకులు, గవర్నమెంటు వారసుల కంగీరించి కట్టించుననియు తెలిసింది. ఇంకాయేమి యన్నది? కారముల నుండినను రైతులు తమ భూములను బంతులకు వదిలిపెట్టి తామువాడ గుడివాడతాలూకాలో ప్రస్తుతము ప్రస్తుతము యిరువురు మరలాద రిస్కలీకులకు ఎగువకు భూములు సంపాదించుకొన వలయును. 1,20,000 ఎకరముల సాగుతేము రైతులు ఇంకాక చాలక, ఇంకా యింకా ప్రస్తుతము తేలి బడిన రిస్కలీకులకు ఎగువకు 2500 ఎకరముల మార్పు మొలక రైతుల పెట్టు పీడింది భూములకు సంపాదించ గలరా? 2500 ఎకరములకు నీరుపారని కారములకు 1,20,000 యేకరముల సాగు దగ్గము కావలసినదే? ఇది చాల వివాదకరమైన సంగతి. వారిభూముల కాలములకు తేలి. నిరంతరం ఎగువకు తేలి లాకెర్ల తూము సొక గానిని గోరవచ్చును. కాని రైతులు తేలిపోవరైతుల కష్టముల సరియైనా సరముగ డి. పి. డిల్లీయు అధికారులకు బంతులకు పెట్టి అంధప్రవాళిగా వ్రాయించి తమ కనకపరమును, ఇంకా రైతులకు కష్టముల గలకతేముల మిక్కిలి నీరుపార సంగతి. ఇందునియములో గోరవరము పాను రాసుగా వాలించింది అగ్నిరైతులకు కొంతకొంతమునకు మంతు గాకయని కొడుకులన్నాడ. అది కొంతకొంతమునకు గలక తేలివలదు గుంటుని తీరు యిరువురు రైతుల కష్టములను, దీనిని ముగియాలనుకును ప్రతికలములనుకు సర్దుకుండుకొరతములతో మన వాయుకులకు సరియైనా తెలియించవలయును. గుడివాడ రైతులు ఇప్పుడైనను అంతోంది తమపట్టుదలను వదిలి సోదరరైతులకు రాధాపెట్టక, తమ ప్రభుత్వమును విత్తుదానీకొంటియే వెంటనే గవర్నమెంటువారికి తెలియజేసియెడ నిజముగ మనము స్వరాజ్యము సంపాదించిందే ఈ నీతిపథమును గుడివాడ రైతులకు లభించింది ప్రాంతానికి తాలూకావారములకు మార్గదర్శకులగుచునగాక. ఇంకను రైతులకు వికలకృతము గలిగింది తోడ్పడునగాక.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని భారతీయులు

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో స్థలభూతుల మొదల యూనియను ప్రభుత్వము స్థాపితమైన నీవన మామకు అనాదరము తీసి ముగింపించుచున్నది. కృష్ణా గారు ఎడిటర్ కోర్టు మామకు కోర్టు వ్యాపకము వ్యాపియమైన. తాము దక్షిణ ఆఫ్రికాలో 50 వర్సముల నివసించి తీసికొని అతనికంటే ఈ వ్యాపకమున వ్రాయుచుంటిమి తెలియుండేది. ప్రత్యేక సంఘాధ్యక్షులకు నుండి వీర 1917-18 సంవత్సరము ఈ వ్యాపకము నివసించు ప్రదేశాలకు తీసికొనివచ్చుటకు కనుగొని. సుగ్రామ సమయమున స్థలభూతులముగ్గురు కృష్ణాలో ఎక్కువైందనియు తీసికొనివచ్చుటగా మిగుల విషమమునకు దాల్చుచున్నది వీరి తెలియుండేది. దక్షిణ ఆఫ్రికా వాసుల జీవితములకు స్థలభూతులకు తీసికొనివచ్చుట యిప్పుడు అట్టివాని తీసికొనివచ్చుట ప్రతిమ పాలకు కళకలాదుకు ముందు వీర నడిచి యుండేది.

ఫ్రీ స్టేటులోని స్థలభూతుల స్థలభూతులకు వ్యాపకము విరివీటులై కళకలాదుకు కష్టములకు లోబడియున్నాడు. ఒక స్థలభూతులకు మరొక స్థలభూతులకు పోవుటకు వీర చాల చీలులకు పొంది యుండవలయును. ఇంకొకటి స్థలభూతులకు కళకలాదుకు వీర స్థలభూతులకు తీసికొనివచ్చుట 16 సం॥ రముల వారికి విరోధమునకు నేరములకు నుండిన తీసికొని ప్రదేశములకు తన తెలియదమ్యంతో నైసం నివసించుటకు వీర తేలి. ఫ్రీ స్టేటులో 16 సం॥ కలకు మించిన ప్రీ స్టేటులకు ఇంకా ప్రదేశములకు పోవుటకు చాల చీలులకు నైసం. నుట ఆర్థికసరము. వీర కొంత కొంత సామ్యు నీతిపథముల నుండి వీర మునిసిపాలిటీవాడే ప్రత్యేకమునకు స్థలభూతులకు అవసరముగ నున్నది. కృష్ణాలోని గుడిసెలలో స్థలభూతులకు చివర కష్టములకు సమర్థించుచున్నాడు. ఇట్టి ప్రదేశములలో నైసం రాక 5 గంటలకు నీవన గుడిసెలలో నుండి ఎవరైనా బయటికివచ్చుచుండల వారు అరెస్టు చేయబడి బరిమానా విధించబడుతును. తేలికాకాగ్రామములకు చివరకు, కొత్తవారలకు సరియైనా వర్సములకు అరెస్టు చేయబడి ఇప్పుడు 48 గంటలకు మార్పు చేసి నివసించు కనుక ఇప్పుడు ఇంకా తీసికొని వీర దొంగకావాలను ఆ ప్రదేశములకు వెదలిపోవలయును. ఈనై నిబంధనలకు సర్దుచుండల యిరువురు వారికష్టములకు లక్షణములు కాన్పించుచున్నది. కాని ఇంక ఒక్క యిరువురు యిరువురు బంతులకు అనేకములకు బంతులకు గానండి బాధ్యతానిహితులై నిరంతరమును కల్పించుచుండు.

ఈనై భూతులమీద, అమానుకలములతో కృష్ణాలో సమర్థించుచున్నది కాని ఇంక మూలమున జేకాల్సికొని ఆటకము కలగకలెప్పుడు. రాండులో సమర్థించు పనివాండు దిద్ది దక్షిణ ఆఫ్రికా వాసులకు నీ యన్నాడు. వీరికి నైస్రమ కులి నీరుపారవచ్చుచున్నది. కొన్ని ప్రదేశములకు వీర పోవుట స్థితియిట్టి ఇంకా ఎక్కువ వాలిని ఇప్పుడు లాభదాయకముగ నుండుటలేదు. 1917 వ సం॥ నెలలో ప్రెటోరియాలో జరిగిన సభయందు ఒక దక్షిణ ఆఫ్రికా తీసికొని మనస్థానియమ ఇట్లు నడిపెను: "మేము ఆంగ్లేజీ సార్వభౌమము ప్రతిపాదించు కాము. అంతే మాకు కొంత అంతే కలగజేయుచున్నాడు. కాని యూనియను ప్రభుత్వము మాత్రము ముగియుచు చిరిగి పోయి: గుడ్డను తీసికొనియున్నది" ఈ క్రింది కొంతములకు ప్రాంత సామ్యులలోని స్వ ప్రదేశముల స్థితిగతులకు పోలింపుటకు గాని సంక్రమించుటకు గాని నీరలేవు. ప్రభుత్వమువారి కలన అతమతని పొందాయే నేటిపులగా వారి విషయములగాని కోర్టు మామకు తీసికొనియెడల అట్టివానికి మొదటి నేరములకు 200 పానుల జరిమానాగాని ఒక వర్సముల కళకలాకా గాగ్రామా వానికొని విధించబడును. రెండవ కారములకు 500 పానుల జరిమానాగాని రైతుల కష్టముల కళకలాకా గాగ్రామా వానికొని విధించబడును. మూడవ నేరములకు మూడు వర్సముల కళకలాకా గాగ్రామా వానికొని విధించబడును.

భారత ప్రదేశము భారతీయుల తేలియనక పాలితులకు నున్నది. కాని దక్షిణ ఆఫ్రికాలో మాత్రమే ఆ తేలియనకు వానిముగా వంతులకు తీసికొనివచ్చుట పాలనావిధానము అంతులించుచున్నదని స్పష్టమై తెలియుచున్నది. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము వారు నైమిషమున అధికారము క్రిందనున్న బంతు

వేలం నోటీసు.

నివదలైనా కావరములు బచ్చు గంగరాజు గారు మావద్ద 30-7-19 తేదీని తెలుపు ఎరుపు కలిగివున్న ప్రతి ర్యాల్టి వచ్చిలికొట్టవద్ద పా 500 గల పుట్టి 1-కి రు 87-0-0 చొ॥ 80 (ఎవరై) పుట్టు బేరం పుచ్చుకొని రు 50-0-0 (యూరై) అవ్వచ్చు యిచ్చి జట్టిపుత్తరము వ్రాసియిచ్చి మావలన లిఖితవాగ్దానముగ తగియిదా పొందుతూ యుండిన్ని మాకు యివ్వవలసిన అసలీ సాయుదాలు యిచ్చి సదకు సరుకు తూపించుకొని తెలియు చేసుకోవలసిన సదకు ర్యాల్టి సరుకు ర్యాల్టి కొట్టవద్దను 26 సెప్టెంబరు 1919 సం॥ రం॥ తేదీనిచ్చి ఉచ్చిలి సరుకు ఉచ్చిలి కొట్టవద్దను 27 సెప్టెంబరు 1919 తేదీనిచ్చి ఉదయం 8 గంటల లగాయతు సాయంకాలము 5 గంటలవరకు బచ్చు గంగరాజుగారి కమ్మపైన బహిరంగమైన వేలము వేయబడును పాడదలచినవారు పాటకాలముందు తెలియచేయు మరకులకు గోబడి పాడవలయును.

చాచిర్ల కామయ్య.
పుట్టి, ఆ. తేలిపురంబాస్టు రాజ్ కలతాలూకా.

చెన్నపురి కార్పొరేషను నోటీసు.

బిడ్డల సొకర్యాల్టి తిరువళ్ళికి సెన్టరులో 1919 సం॥ అక్టోబరు 6-వ తేదీ ఉదయము మొదలు 1920 సం॥ మార్చి 31-వ తేదీ సాయంత్రమువరకు ప్రతిదినం ఉదయం 7 గం 30 నిమిషములకు లోపలను సాయంత్రము 5 గం 30 నిమిషములకు లోపలను నీరు కలియని కరి శుద్ధమైన ఆవుపాలను పిలికి సప్లెచేయగోరు వారు తెండగ్లను నీలుచేసి కంపెనీ 1919-వ సం॥ సెప్టెంబరు 29-వ తేదీ సాయంత్రం మధ్యాహ్నము 12 గంటలవరకు వ్రేసిబెంటుగారు తీసికొనెదరు. ప్రత్యేకము దినము 1-కి 40 పైన్లులు (అనగా మదరాసు 14 కళ్లు) కావలసియుండును. రానురాను 100 పైన్లులవరకు (అనగా మదరాసు 14 కళ్లు) హెచ్చవచ్చును. ప్రతి తెండరుదారు నును దరఖాస్తుపైన సెట్టిలియని కరిశుద్ధమైన ఆవుపాలను సప్లెచేయునగుగాను తెండరు అని వ్రాసి పు 50 లు డిపాజిటుతోకూడ పంపుకొనవలెను. కంట్రాక్టు నిబంధనలు మొదలైన వాటికి హెల్టాఫీసుగారికి దరఖాస్తులుకంపె తెలిసికొనవచ్చును.

మద్రాసు కార్పొరేషను } (5d) తే. రాఘవేంద్రరావు, 18.9.19 ఆర్టింగు హెల్టాఫీసు.

శ్రీమద్భగవద్ గీతారహస్యము

547 లను 1487 కర్తయోగ శాస్త్రము శ్రీబాలగంగాధర తిలక కృతము శ్రీనారాయణాచార్యశాస్త్రిచే వరివర్తితము. ప్రతి 1-కి ధర రూ॥ 3.4-0. వావిళ్ల-రామస్వామి శాస్త్రులు అండ్ సన్స్, 192, ఎస్టేట్, చెన్నపురి. ఈ.

టసులాండు స్వాధీనము ద్యూకెస్లాండు ప్రదేశములకు యూనియను వారి మాత్రములకు తేలియకు నిరాకరించవలసి వదని స్పష్టమై నొక్కి వక్కాణించుచున్నాడు. "ఇది ముఖ్యతమ పాలనాక్రిందనున్న కోట్లపజలను పొందుటకు తన ఆసక్తిని వెల్లడించుకొనినా" చేతిక్రింద మూడు 7 కలవండి మనపుల నుండుట తుమాదాన్యము గాను."

Karola మలబద్ధమునకు మంచిమందు కరోలా. వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదాలుగావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి నునాయాసము గల అయ్యలగున గర్భశోధన గావించును. 1 పాను, 1 పాను సీసాలు సీసా 1-8 వల రు. 2-8-0, 4-8-0.	Fraser's Lever Tonic ప్రజురు గారి లీవరు టోనిక్. పైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవలకును, అకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది. సీసా వల రు. 1-12-0.	Kuhalti కుల్ హాల్టి. ఎరుపుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరిలగుగా గాని మార్పు గలదు. సబో ఫలితము శాశ్వతము. ఈ సౌల్యార్థక డై పేట్టె 1-8 రు. 2-4-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో., (లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీప్రతికజేరునుదాహరించ గోరెదము 368

ప్రకటన

మహా మహావాక్యము లొక్కండ పెంకటర్త్తు కవి పరిశీలనలైన అనుభవములైన ఈక్రింది గ్రంథములు గలవు. అంధ్ర భాషాభిమాన తెలుగునీగ్రంథముల సమ్యక్యేయించుట పెట్టెదలేని పెంకటర్త్తు కవి కుటుంబమునకు దగిన భవనహోదా మునుజేసి గ్రంథముల వివరములపై సర్వస్వాంత్ర్యములను బడయగలరు. అందువలన భాషా సేవకు జేయుటయొన నిశ్చయము స్థితియందున్న పెంకటర్త్తు కవిగారి కుటుంబమునకు సహాయము జేయుటయను రెండు గుర్తులయొన గలగ గలవు

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి కాచలమహాత్మ్యము (ప్రబంధము) 3 అజామిలో సామ్రాజ్యము, (యక్షగానము) 4 సత్యనారాయణసాయనము (ప్రబంధము.)

ఈ వివరములపై వివరములను తెలిసికొన గోరవారు క్రింది తెలుగువాడుకు వ్రాసికొనవలయును.

పెంకటర్త్తు కవి గ్రంథములు అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తంబు పెట్టిపేడి, మద్రాసు.

సత్యాగ్రహ స్వదేశి ధోవతులు

హిందూదేశమునందు తయారైన నూలుతో మనదేశపు చేతిమగ్గుములవలన నేయబడినవి.

ఇరుకంటి లేక గుండంచు 60-వ నెంబరు 54 అంగుళముల వెడల్పు గలది గజము 1-8 1-0-0.

ఇరుకంటి లేక గుండంచు 40-వ నెంబరు 54 అంగుళముల వెడల్పుగలది గజము 1-8 0-14-0.

సాధారణమైన తువాళ్లు, ట్యిలీడి 1-8 0-10-0 అంతకుపైన వెలగలిగినవి కూడ యున్నవి.

నూలు చేతిరుమాళ్లు 60-వ నెంబరు 1-8 0-4-0

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ,
505, హాడిసోఫ్ రోడ్డు, లిమిటెడ్,
(962) కంజీవరం.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తులను గురించియు, తుక్కు, ఇనుపవాసనములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన లేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతిసందర్భముల నలహా నాలోచించవలసినది. ఏరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి సంతనే వానిని సకాలములో సరఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోగినవారు.

విజ్ఞానము :— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, తంబు పెట్టె నెం 553 రు,
369 మదరాసు

(పై కామ్యూనికేషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రికపేరు కూడ నుదహరించ గోరుచున్నారు.)

(172) **హనుమాన్**
బోరక్కు నబ్బు

దీనియందు సుదీర్ఘ కుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లి సంబంధముగు పుండ్లు, దురద, గజ్జి, పొడలు, మొదలగు, చర్మ వ్యాధులు అత్యాశ్చర్యకరముగా బాగునగు, చర్మమునకు వ్యుత్పన్నమును, నునుపును, గాజెమును ఇచ్చును.

అన్ని పోట్లకు క్రయమానకు దొరకును. ప్రతి బిల్లపై మాహానమాక్ గుర్తు బాగ్రత్తగా గమనింపును.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్స్, మదరాస్.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-8 వల 0-8-0 తలనొప్పుల మాన్పును. శార్వపునొప్పుల బారదోలును నాయువు పోల్ల పోగొట్టును.

అమృతాంజనము డిపో
109 శ్రీకొత్తపాట్ర, బాంబయి, రంజిత్ టెక్నికల్, మద్రాసు.

పాల్వపు వేంకటాచలవజ్ఞితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. **అక్షిపిలానరసము:**—అక్షిపిలముల పైను కోకులు ఈ అక్షిపిలాల రసములను నిరోధించి యున్నాడు. ఇది యొక అక్షిపిలాల రసముగల సీసా తయారైన సుందరమైన పాల్వపు వేంకటాచలవజ్ఞితుల సిద్ధాపథములలో ఒకటి. తలనొప్పులను సంతోషముగ ఇల్లుగలదు. దినవారము, మూడవ వారము ఇతరములు, నన్ని పాతములు మొదలగునవి తప్పక గుఱుచును. సీసా 1-8 1-0-0, రు. 1 1-0-0. (594)
2. **క్రిమికాశ లైలు:**—పైను గడ్డకును, నందుల పోట్ల పోట్లకును మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, రు. 1 1-0-0.
3. **తైక్వాన రాసకం:**—దీనిని సేవించినపుడు తలనొప్పులు మాత్రమున కట్టక (కలరా) బాంతిభేది, కీకభేది, అజీర్ణ భేదులు నుజులు బాగునగు. సీసా 1-8 1-0-0, రు. 1 1-0-0.
4. **బాలసుఖోదకము:**—బిడ్డలకు అలవాది; తియ్యని మందు. మందము, మలబద్ధము, అజీర్ణ భేది, కృత్రిమము, కడుపుబ్బరము, అకలితలంపులు మొదలగునవి నుజులయొద్దల పుష్టిగలవా రగునగు. సీసా 1-8 0-12-0, రు. 1 1-0-0.
5. **బోనామయసార కస్తూరిమాత్రము:**—బిడ్డలకు వంతు ముడికొనకొరికి, బొంతిలకు ఆత్మను నుజులకు మందము, కడికెము, బద్ధు, అజీర్ణ భేది, కీకభేది, పొర్రుబాదుభేది, మలబద్ధం, జ్వరం, చర్మవ్యాధులు, దుర్బలము మొదలగు యొక వైదక కోకులయొన నుజులయొద్దల. (501)

150 మూలము గల సీసా 0-4-0
తంబు పెట్టె 6-8 1-8-0
" " 12-8 2-18-0
" " 25-8 5-8-0

(పై కోకులతో మాత్రం అనుసానము జేయవలయును.)

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మదరాసు.